Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0020

Dronai ir naujosios kovinės sistemos. Būtinybė ES prisitaikyti, kad būtų pasirengusi įveikti dabartinius saugumo iššūkius

2026 m. sausio 22 d. Europos Parlamento rezoliucija „Dronai ir naujosios kovinės sistemos. Būtinybė ES prisitaikyti, kad būtų pasirengusi įveikti dabartinius saugumo iššūkius“ (2025/2088(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV),

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 42 straipsnio 7 dalį ir į ES sutarties 222 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. daugiametė finansinė programa (COM(2025)0571),

– atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos konkurencingumo fondas (EKF), įskaitant specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos programą, panaikinami reglamentai (ES) 2021/522, (ES) 2021/694, (ES) 2021/697, (ES) 2021/783, panaikinamos reglamentų (ES) 2021/696, (ES) 2023/588 nuostatos ir iš dalies keičiamas reglamentas (ES) (COM(2025)0555), kuriame numatytas gynybos ir kosmoso srities komponentas, skirtas stiprinti gynybos pramoninę bazę, įskaitant dronus,

– atsižvelgdamas į 2025 m. Hagoje vykusį NATO aukščiausiojo lygio susitikimą ir ES ir NATO strateginės partnerystės stiprinimą, visų pirma dėl dronų integravimo, inovacijų ir kovos su bepiločių orlaivių sistemomis priemonių (C-UAS) pajėgumų, įskaitant NATO greitojo priėmimo veiksmų planą bei NATO ir Ukrainos bendradarbiavimo inovacijų srityje veiksmų gaires, kuriais siekiama teikti paramą Ukrainai ir stiprinti sąjungininkų oro erdvės ir ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą,

– atsižvelgdamas į 2014 m. Velse vykusiame NATO aukščiausiojo lygio susitikime paskelbtą parengties veiksmų planą reaguojant į Rusijos įvykdytą neteisėtą Krymo aneksiją ir jo virsmą NATO atgrasymo ir gynybos pozicijos bazine sistema, kuri galiausiai tapo 2022 m. NATO pajėgų modeliu,

– atsižvelgdamas į specialiai pritaikytas ES saugumo ir gynybos partnerystes su Norvegija, Moldova, Japonija, Pietų Korėja, Albanija, Šiaurės Makedonija ir Jungtine Karalyste, kuriomis siekiama stiprinti bendradarbiavimą tokiose srityse kaip krizių valdymas, jūrų ir kibernetinis saugumas, karinis mobilumas ir gynybos pramonės bendradarbiavimas,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 26 d. Tarybos išvadas dėl Ukrainos, Artimųjų Rytų, Europos gynybos ir saugumo, ES pasaulyje, konkurencingumo, migracijos, Moldovos Respublikos, Vakarų Balkanų, vidaus saugumo, pasirengimo, hibridinės veiklos ir kitų klausimų, taip pat pramonės parengties ir plano „ReArm Europe“ / Parengties užtikrinimo iki 2030 m. tikslus, Europos gynybos fondo (EGF) tarpinę ataskaitą ir Europos gynybos pramonės programą (EGPP),

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. spalio 9 d. rezoliuciją dėl vieningo atsako į pastarojo meto Rusijos padarytus ES valstybių narių oro erdvės ir ypatingos svarbos infrastruktūros pažeidimus[1],

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 21 d. bendrą Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą „ES veiksmų planas dėl kabelių saugumo“ (JOIN(2025)0009),

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl Baltosios knygos dėl Europos gynybos ateities (2025/2565(RSP))[2],

– atsižvelgdamas į 2022 m. lapkričio 29 d. Komisijos komunikatą „Dronų strategija 2.0, kuria siekiama pažangios ir darnios bepiločių orlaivių ekosistemos Europoje“ (COM(2022)0652),

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo 5 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Nauja Europos gynybos pramonės strategija. Užtikrinti ES parengtį, grindžiamą reaguojančia ir atsparia Europos gynybos pramone“ (JOIN(2024)0010),

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 1 d. Kopenhagoje vykusį neformalų valstybių ar vyriausybių vadovų susitikimą,

– atsižvelgdamas į integruotą oro ir priešraketinę gynybą (NATO

---

1 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0230.
2 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0034.

IAMD), kuri yra pritaikyta visų tipų orlaivių ir raketų keliamoms grėsmėms iš visų strateginių krypčių,

– atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB[3],

– atsižvelgdamas į 2025 m. Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinio direktorato informacinį pranešimą „Karinės dronų sistemos ES ir pasauliniame kontekste: Tipai, pajėgumai ir reguliavimo sistemos“ (*Military drone systems in the EU and global context: Types, capabilities and regulatory frameworks*), kuriame minima ES finansinė parama programai „Eurodrone“, be kita ko, 98 mln. EUR 2020 m. ir 100 mln. EUR 2024 m.,

– atsižvelgdamas į NATO standartą STANAG 4748 (skaitmeninis povandeninis signalizavimas),

– atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą 04/2025 „ES karinis mobilumas. Koncepcijos trūkumai ir įgyvendinimo kliūtys lėtina pažangą“,

– atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantį Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantį Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB[4] (REACH reglamentas),

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 27 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai ataskaitą „Bendros užsienio ir saugumo politikos ataskaita. Mūsų prioritetai 2025 m.“,

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. rugsėjo 19 d. rezoliuciją dėl tolesnės ES valstybių narių finansinės ir karinės paramos Ukrainai[5],

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 19 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Baltoji knyga dėl Europos gynybos parengties 2030 m.“, kuriame nurodoma Europos taikos priemonė ir pagal ją teikiama

---

3 OL L 333, 2022 12 27, p. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj.

4 OL L 396, 2006 12 18, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj.

5 OL C, C/2024/7214, 2024 12 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7214/oj.

parama su dronais susijusių pajėgumų užtikrinimui Ukrainoje,

– atsižvelgdamas į Europos strateginių technologijų platformą, įskaitant Europos saugumo veiksmų priemonę ir Europos laikinos paramos priemonę nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti, kurios yra labai svarbios dvejopo naudojimo inovacijų ir pramonės atsparumo didinimo priemonės,

– atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/695[6], kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013,

– atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 219/2007, (ES) Nr. 557/2014, (ES) Nr. 558/2014, (ES) Nr. 559/2014, (ES) Nr. 560/2014, (ES) Nr. 561/2014 bei (ES) Nr. 642/2014[7], kuriuo nustatoma Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos sistema, kuria siekiama sudaryti sąlygas integruoti karinius dronus į bendrą oro erdvę,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi pranešimą dėl Europos konkurencingumo ateities ir jo ketvirtą skyrių dėl saugumo didinimo ir priklausomybės mažinimo,

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 18 d. tuometinės kandidatės į Europos Komisijos pirmininkus Ursulos von der Leyen paskelbtas 2024–2029 m. Europos Komisijos kadencijos politines gaires „Europos pasirinkimas“,

– atsižvelgdamas į savo į 2024 m. liepos 17 d. rezoliuciją dėl nuolatinės ES paramos Ukrainai poreikio[8],

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo 15 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą dėl priemonės Europos gynybos pramonei stiprinti vykdant bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus (EDIRPA), nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/2418, finansavimo ir 2024–2025 m. darbo programos priėmimo (C(2024)1702),

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. vasario 29 d. rezoliuciją dėl ryžtingos ES pagalbos Ukrainai poreikio praėjus dvejiems metams nuo Rusijos

---

6 OL L 170, 2021 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj.

7 OL L 427, 2021 11 30, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj.

8 OL C, C/2024/6129, 2024 10 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6129/oj.

agresijos karo prieš Ukrainą pradžios[9],

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl 2022 m. metinio pranešimo dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo[10], kurioje pabrėžiama, kad būtina skubiai plėtoti dronų ir kovos su dronais pajėgumus vykdant bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) misijas,

– atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 10–11 d. Versalio deklaraciją,

– atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 24 d. Tarybos išvadas dėl Europos saugumo padėties ir į 2018 m. sausio 22 d. Tarybos išvadas dėl integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes,

– atsižvelgdamas į Saugumo ir gynybos strateginį kelrodį,

– atsižvelgdamas į Europos gynybos agentūros 2024 m. sausio 11 d. patvirtintą veiksmų planą dėl autonominių sistemų (APAS), kuriuo nustatoma etapais įgyvendinama visapusiška sistema, skirta autonominių sistemų kūrimui, sąveikumui, reguliavimui, standartizavimui, sertifikavimui ir tarpsektoriniam diegimui sausumos, oro, jūrų ir hibridinėse operacijose paspartinti,

– atsižvelgdamas į APAS 2024–2038 m. struktūrines veiksmų gaires, įskaitant pavyzdinius projektus, skirtus tarpsektoriniams autonominiams spiečiams bei pilotuojamų ir bepiločių sistemų grupavimui, kuriuos įgyvendinti padeda autonominių sistemų interesų bendrija ir *ad hoc* darbo grupė, koordinuodamos įgyvendinimą ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą;

– atsižvelgdamas į atitinkamas NATO doktrinas ir gaires dėl bepiločių orlaivių sistemų (UAS), įskaitant STANAG 4671 (bepiločių orlaivių sistemų tinkamumo skraidyti reikalavimai), STANAG 4703 (vadovavimas ir valdymas) ir NATO bendrą galios ore strategiją,

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 18 d. Europos gynybos agentūros Europos karinio tinkamumo skraidyti reikalavimą (EMAR), kuriame nustatytos priimtinos atitikties užtikrinimo priemonės (AMC) ir rekomendacinė medžiaga (GM), skirtos Europos karinio tinkamumo skraidyti reikalavimams dėl nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti (EMAR M) pagrįsti ir aiškinti, ir į EMAR M sistemą ir jos AMC bei GM kaip pagrindines priemones siekiant suderinti karinio tinkamumo skraidyti praktiką su naujausiais reguliavimo standartais ir užtikrinti jų veiksmingą įgyvendinimą karinės aviacijos aplinkoje,

– atsižvelgdamas į 2022 m. lapkričio 10 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą

---

9 OL C, C/2024/6745, 2024 11 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6745/oj.

10 OL C 214, 2023 6 16, p. 5.

komunikatą „Karinio mobilumo veiksmų planas 2.0“ (JOIN(2022)0048), kuriuo išplečiama ir skaitmenizuojama karinio mobilumo infrastruktūra ir administraciniai procesai, siekiant supaprastinti tarpvalstybinį karinių pajėgų ir įrangos judėjimą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. balandžio 4 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2025/675, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1302/2014 dėl Europos Sąjungos geležinkelių sistemos posistemio „Lokomotyvai ir keleiviniai riedmenys“ techninės sąveikos specifikacijos ir Įgyvendinimo sprendimas 2011/665/ES dėl Europos patvirtintų geležinkelio transporto priemonių tipų registro,[11] ir į tai, kad Komisijos Mobilumo ir transporto generalinis direktoratas, siekdamas modernizuoti ir paspartinti logistikos procedūras visame transeuropiniame transporto tinkle, patvirtino automatizuotas sistemas, pagal kurias išduodami leidimai dėl karinių krovininių traukinių keleivinių vagonų,

– atsižvelgdamas į Bendradarbiavimo ginkluotės srityje jungtinės organizacijos ir valstybių narių (Prancūzijos, Vokietijos, Italijos ir Ispanijos) sprendimą pradėti vykdyti Europos MALE RPAS programą, įformintą 2022 m. vasario mėn. pasirašyta 7,1 mlrd. EUR sutartimi dėl 60 dronų kūrimo ir gamybos, ir jos raidą atlikus 2024 m. preliminarią projekto peržiūrą ir artėjančią kritinę projekto peržiūrą 2025 m., ES finansinę paramą (2024 m. – 100 mln. EUR) ir Indijos prisijungimą stebėtojos teisėmis 2025 m. pradžioje,

– atsižvelgdamas į JT nuginklavimo reikalų biuro rekomendacijas dėl autonominių mirtinų ginklų sistemų ir JT ataskaitas dėl ginkluotų dronų naudojimo pagal tarptautinę teisę,

– atsižvelgdamas į nacionalines sistemas ir doktrininius leidinius dėl karinių dronų,

– atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/697, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1092[12],

– atsižvelgdamas į 2015 m. spalio 12 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2015/1835, kuriuo apibrėžiamas Europos gynybos agentūros statutas, būstinė ir veiklos nuostatai[13],

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1252, kuriuo nustatoma saugaus ir tvaraus ypatingos svarbos žaliavų tiekimo užtikrinimo sistema ir

---

11 OL L, 2025/675, 2025 4 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/675/oj.

12 OL L 170, 2021 5 12, p. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

13 OL L 266, 2015 10 13, p. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1835/oj.

kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 ir (ES) 2019/1020[14] (Ypatingos svarbos žaliavų aktas),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Saugumo ir gynybos komiteto pranešimą (A10-0270/2025),

Karo veiksmai naudojant dronus

A. kadangi masinis tikslių smūgių pajėgumų platinimas visam laikui pakeitė šiuolaikinį mūšio lauką, ES gynybos poreikius ir valstybių narių atsparumo reikalavimus;

B. kadangi pastarojo meto priešiški su dronais susiję incidentai ir įsibrovimai, nutaikyti į ES valstybes nares, visų pirma Sąjungos rytinį flangą, parodė, kad reikia skubiai diegti daugiasluoksnes gynybos priemones, į kurias būtų integruotos kinetinės ir nekinetinės C-UAS, siekiant apsaugoti ypatingos svarbos infrastruktūrą ir padidinti atsparumą; kadangi dronai dabar naudojami įvairiais tikslais, įskaitant žvalgybą, imitavimo operacijas, taikinių aptikimą ir tikslius smūgius, o dėl plataus ir karo sąlygomis patikrinto jų naudojimo Ukrainoje ir kituose aktyviuose karo teatruose pasikeitė oro gynybos reikalavimai ir operatyvinės doktrinos;

C. kadangi jie tapo esminiu šiuolaikinio karo ir hibridinių konfliktų bruožu, veikdami kaip jėgos daugikliai, tikruoju laiku teikiantys žvalgybinę informaciją ir spartinantys sprendimų priėmimą; kadangi susijusios bepilotės sritys (UGS, USV ir UUV) plečiasi ir turi atsispindėti būsimame gynybos planavime; kadangi Europa turi pritaikyti savo oro ir bendrų operacijų koncepcijas ir užtikrinti, kad bet koks dronų naudojimas kariniais tikslais visiškai atitiktų tarptautinę teisę, įskaitant žmogaus teisių teisę;

D. kadangi priešininkams sparčiai plėtojant dronų gamybos pajėgumus, juos remiant išorės partneriams, taip pat dominuojant tam tikriems pagrindinių komponentų, pavyzdžiui, jutiklių, baterijų, puslaidininkių ir retųjų žemių medžiagų, tiekėjams iš trečiųjų valstybių didėja strateginė priklausomybė ir pabrėžiama būtinybė skubiai stiprinti Europos dvejopo naudojimo inovacijų bazę ir saugias tiekimo grandines; kadangi Rusija toliau didina dronų gamybos apimtis ir kasmet jų pagamina kelis milijonus, pralenkdama Jungtines Valstijas ir Europą kartu paėmus, atsiradus Rusijos sukurtiems dronams savižudžiams ir sunkesnių sistemų prototipams; kadangi Iranas ir Kinija remia Rusijos dronų pramonės pajėgumus, dėl to masiškai plinta vis labiau mirtini ir sudėtingi dronai, galintys tiksliai

---

14 OL L, 2024/1252, 2024 5 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.

smūgiuoti;

Poveikis, kurį valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms ir Europos Sąjungos saugumo ir gynybos sistemai daro nuolat kintantis karo veiksmų naudojant dronus pobūdis

E. kadangi dronai tapo esminiu šiuolaikinio karo bruožu, kaip rodo pavyzdys Ukrainoje, kur jie nusinešė daugiau aukų nei bet kuris kitas ginklas; kadangi jų naudojimas dabar išplito į daugybę konfliktų visame pasaulyje, įskaitant konfliktus Gazoje, Izraelyje, Libane, Irane, Jemene, Sudane ir Mianmare ir Azerbaidžano karą prieš Armėniją, taip pat į išpuolius prieš tarptautinius laivus Raudonojoje jūroje;

F. kadangi Europos dronų ekosistemą daugiausia sudaro MVĮ ir startuoliai, kurie skatina technologines inovacijas, lankstumą ir konkurencingumą, o strateginis UAS diegimas gali gerokai padidinti informuotumą apie padėtį atokiose, pažeidžiamose arba aukšta konfliktų tikimybe pasižyminčiose pasienio zonose, rinkti tikralaikius duomenis ir labai padėti nustatant įvairias grėsmes ir nuo jų atgrasant;

G. kadangi plačiai naudojant UAS Ukrainoje paaiškėjo, kad jos atlieka lemiamą vaidmenį ne tik kaip žvalgybos ir puolimo priemonės, bet ir kaip priemonės, padedančios išlaikyti gynybos linijas, vykdyti medicininį evakavimą ir reikmenų tiekimą, elektroninę kovą ir signalų žvalgybą, ryšio retransliavimą, minų ir savadarbių sprogstamųjų užtaisų aptikimą ir neutralizavimą, kartografavimą ir stebėjimą realiuoju laiku, paieškos ir gelbėjimo operacijas, konvojų apsaugą, dronus savižudžius ir tikslius smūgius, imitavimo ir klaidinimo misijas, ChBRB stebėseną ir karo nusikaltimų dokumentavimą; kadangi UAS iš pagalbinių priemonių tampa pagrindinėmis kovinėmis įgalinančiomis priemonėmis, galinčiomis veikti intensyvaus užtveriamojo trukdymo sąlygomis; kadangi jūrų dronais sukurta nauja jūrų saugumo paradigma, apimanti sritį nuo minų aptikimo iki išpuolių prieš karinius taikinius, kaip buvo parodyta Juodojoje ir Baltijos jūrose, ir jie taps nauju iššūkiu Europos Sąjungos saugumui dideliuose jūrų karinių veiksmų teatruose, pavyzdžiui, Vidužemio jūroje;

H. kadangi integruojant kosmose esančią įrangą į dronų surinktus vaizdus galima užtikrinti nuolatinį, kryžmiškai patvirtintą ir saugų informuotumą apie padėtį, kad būtų galima laiku perspėti, valdyti krizes ir nustatyti hibridines grėsmes, stebėti teroristinius judėjimus, kontrabandos kelius ir pasienio zonas;

Tiekimo grandinių pažeidžiamumas

I. kadangi 60 proc. dronų komponentų yra pagaminti Jungtinėse Valstijose ir Kinijoje, o tai lemia itin didelį ES gynybos parengties užtikrinimo iki 2030 m. pažeidžiamumą; kadangi Kinijos įmonės

gamina daugumą dronų surinkimui reikalingų komponentų, pavyzdžiui, puslaidininkius, galios tranzistorius, magnetus, baterijas ir navigacijos lustus; kadangi strateginiu bendradarbiavimu taip pat turėtų būti sprendžiamas kylančios Rusijos ir Kinijos technologinės konkurencijos klausimas ir užtikrinama Europos prieiga prie inovacijų ir medžiagų, reikalingų tvariems dronų ir kovos su dronais pajėgumams;

J. kadangi Kinija tapo lyderė dronų srityje, gaminanti įvairias kovines ir žvalgybos sistemas, taip pat investuojanti į karinius jūrinius dronus ir autonominių miniatiūrinių dronų spiečius; kadangi jos ginkluoti dronai buvo eksportuojami dideliais kiekiais ir naudojami trečiosiose valstybėse įvairiuose karo teatruose;

K. kadangi Kinijos bendrovė DJI užima maždaug 74 proc. komercinių dronų rinkos, o Kinijos įmonės gamina daugumą jų surinkimui reikalingų komponentų, pavyzdžiui, puslaidininkius, galios tranzistorius, magnetus, baterijas ir navigacijos lustus; kadangi 9 iš 10 jutiklių ar optinių sistemų, reikalingų taikiniams nustatyti ir į juos pataikyti, yra pagaminti Kinijoje; kadangi Pekinas kontroliuoja 85 proc. pasaulinės ličio baterijų gamybos pajėgumų ir 98 proc. retųjų žemių metalų perdirbimo, kurie yra plataus vartojimo elektronikos gaminių ir šiuolaikinių ginklų pagrindas, dėl to Europa priklauso nuo Kinijos tiekimo; kadangi Kinija pradėjo riboti dronų komponentų ir medžiagų eksportą į Ukrainą ir Vakarų pirkėjams; kadangi Kinija, veiksmingai kontroliuodama prieigą prie reikiamų medžiagų – nuo žaliavų iki baterijų ir programinės įrangos – ir didindama tiekimą Rusijai, daro lemiamą įtaką karo veiksmų naudojant dronus pobūdžiui;

L. kadangi 2025 m. spalio 9 d. Kinija, motyvuodama susirūpinimu dėl nacionalinio saugumo, nustatė plataus masto retųjų žemių elementų ir susijusių perdirbimo technologijų eksporto kontrolę;

M. kadangi šios naujos taisyklės apima beveik visus retųjų žemių elementus, kurie yra būtini dronų gamybai ir kovos su dronais pajėgumams, ir reikalauja, kad Kinijos tiekėjai gautų eksporto licencijas iš Prekybos ministerijos, taip faktiškai visą ES dronų pramonę paversdami priklausomą nuo Kinijos eksporto leidimų, o tai rodo strateginę būtinybę sukurti atsparią ir savarankišką dronų pramonės tolesnę tiekimo grandinę;

N. kadangi pagal 2025 m. spalio 9 d. paskelbtus ir iš dalies įgyvendintus naujus Kinijos eksporto apribojimus reikalaujama eksporto licencijų produktams, kurių sudėtyje yra netgi nedidelis kiekis (daugiau nei 0,1 proc.) Kinijoje išgautų ar perdirbtų retųjų žemių metalų, o Pekinas aiškiai pareiškė, kad licencijos nebus išduodamos užsienio gynybos sektoriaus subjektams;

O. kadangi ES turi skubiai plėtoti alternatyvius šaltinius, perdirbimo

pajėgumus ir nepriklausomą ypatingos svarbos žaliavų gavybą, kad būtų sumažintas pažeidžiamumas, atsirandantis dėl Kinijos eksporto apribojimų ir pasaulinės tiekimo grandinės koncentracijos;

Viešieji pirkimai ir finansavimas

P. kadangi dronų ir C-UAS pajėgumų gamyba, viešieji pirkimai ir finansavimas gali būti laikomi paslauga, kuriai teikti reikia kvalifikuotų darbuotojų, pažangių investicijų, supaprastintų procedūrų, galimybių gauti viešąjį ir privatųjį finansavimą, regioninių gamybos centrų ir glaudaus bendradarbiavimo su mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis (MVĮ), technologijų įmonėmis ir akademine bendruomene;

Doktrinos derinimas

Q. kadangi valstybės narės turi stengtis suderinti doktrinas, mokymo priemones, sertifikavimo procedūras, surinkimo linijas, veiksmus, susijusius su koordinavimu mūšio lauke, taikymusi į taikinį realiuoju laiku, mokymais, atspariu vadovavimu ir valdymu ir visiška visų išvardintų dalykų integracija;

R. kadangi šis suderinimas taip pat turėtų apimti atitinkamus teisės aktus dėl dronų naudojimo ir gamybos, užtikrinti visišką suderinamumą su NATO doktrinomis ir STANAG standartais, taip pat skatinti bendrus mokymus su Ukraina, kad būtų paspartinta operacinė parengtis;

S. kadangi ES ir jos valstybės narės turėtų siekti pirmauti dronų srityje stiprindamos bendradarbiavimą mokymo, sertifikavimo, pramoninio surinkimo ir veiklos koordinavimo srityse, kartu visapusiškai gerbdamos nacionalinį suverenitetą, kaip dar kartą patvirtinta ES sutarties 4 straipsnio 2 dalyje ir 42 straipsnio 2 dalyje;

Strateginės partnerystės

T. kadangi strateginės partnerystės yra labai svarbios norint užsitikrinti masinį ir kokybinį pranašumą, reikalingą veiklos lygiui ir prieigai prie ekspertinių žinių ir žaliavų užtikrinti;

U. kadangi tokiomis partnerystėmis turi būti stiprinami Europos saugumo ir gynybos pajėgumai, jos turi išlikti abipusės, skaidrios ir nuoseklios, kartu vengiant kritinės priklausomybės nuo trečiųjų valstybių gynybos technologijų, komponentų, programinės įrangos ir žaliavų srityse;

V. kadangi bendradarbiavimas su pagrindiniais partneriais, pavyzdžiui, Ukraina, yra ypač svarbus, atsižvelgiant į jos beprecedentę patirtį mūšio lauke, greitus inovacijų ir pritaikymo ciklus, civilinių ir karinių inovacijų ekosistemų integravimą ir didelio masto dronų gamybos pajėgumus, kurie suteikia unikalių įžvalgų, kaip stiprinti Europos

gynybos technologinę ir pramoninę bazę (EGTPB);

W. kadangi dalijimasis įgyta patirtimi su partneriais, turinčiais patirties C-UAS srityje kuriant pažangias dronų gynybines sistemas, yra be galo svarbus Europos atsparumui;

X. kadangi siekiant regioninio stabilumo ir atsparumo taip pat labai svarbios yra partnerystės Vakarų Balkanuose ir artimiausiose ES kaimyninėse šalyse;

Y. kadangi Vakarų Balkanai, kurių bendros sausumos sienos su Europos Sąjunga sudaro daugiau kaip 2 500 km ir kurie yra jos artimiausias kaimyninis regionas, turi tiesioginę strateginę reikšmę Sąjungos saugumui, stabilumui ir gerovei;

Dronų karai periferijoje

Z. kadangi artimiausiose ES kaimyninėse šalyse vyksta daug konfliktų, kuriuose intensyviai naudojami dronai, o daugelis valstybių narių susiduria su priešiškais dronų įsibrovimais į jų oro erdvę; kadangi svarstant apie dronus reikia atsižvelgti į visų Europos flangų apsaugą;

AA. kadangi regionai, besiribojantys su valstybėmis narėmis sausuma ar jūra, atlieka lemiamą vaidmenį kuriant ir bandant dronus bei gynybos technologijas, atsižvelgiant į specifinius reikalavimus, kylančius dėl jų geografinės ir geopolitinės padėties Europos saugumo srityje; pripažįsta, kad Vakarų Balkanų, Vidužemio ir Juodosios jūrų regionai visi susiduria su piktavališka užsienio įtaka, hibridinėmis grėsmėmis, dezinformacija ir politiniu kišimusi, kuriais siekiama pakenkti Europos saugumui; kadangi šie regionai yra pažeidžiami priešiškos dronų veiklos atžvilgiu ir kadangi partneriai šiuose regionuose yra labai svarbūs kaip pirmoji gynybos linija užtikrinant kolektyvinį saugumą;

AB. kadangi teroristinės organizacijos naudoja dronų technologijas vykdydamos išpuolius prieš politinius veikėjus, skverbdamosi į ES kalinimo įstaigas ir gabendamos sprogmenis bei ginklus;

AC. kadangi kariniai jūriniai dronai kelia didelę grėsmę tiek komerciniams, tiek kariniams laivams ir svarbiems prekybos maršrutams, todėl būtina plėtoti gynybos pajėgumus;

AD. kadangi Ukraina kasmet pagamina daugiau kaip 4,5 mln. dronų, nors kasdien patiria vis sudėtingesnių Rusijos dronų spiečių antpuolius, ir nuo Rusijos brutalios agresijos pradžios 2022 m. vasario mėn. parodė, kad dronų pramonė gali būti greitai atnaujinta ir modernizuota, taip demokratizuojant prieigą prie pagrindinių technologijų ir sudarant sąlygas veiksmingai savigynai;

Masto didinimas siekiant atremti Rusijos keliamą grėsmę

AE. kadangi Ukrainos mūšio lauko inovacijos ir didėjantys gamybos pajėgumai turėtų būti palaipsniui integruoti į EGTPB;

AF. kadangi Rusija ir Kinija pirmauja masiškai plėtojant ir platinant dronų technologijas, veikdamos nuo trijų iki šešių mėnesių inovacijų ciklu;

AG. kadangi Europos valstybių priklausomybė nuo trečiųjų valstybių šiame sektoriuje yra nepriimtinas strateginis pažeidžiamumas; kadangi dėl to labai svarbu, kad visos Europos gynybos išlaidos būtų panaudotos kaip svertas siekiant visiško Europos valstybių savarankiškumo gynybos klausimais;

Ekonomiškai efektyvūs sprendimai

AH. kadangi valstybės narės turi pasinaudoti įvairiomis naujomis ES gynybos išlaidų iniciatyvomis ir priemonėmis, kad rastų ekonomiškai efektyvius karo veiksmų naudojant dronus sprendimus; kadangi šiais sprendimais turėtų būti teikiama pirmenybė pramonės atsparumui Europoje, mažinama mūsų priklausomybė nuo trečiųjų valstybių, remiamos gynybos sektoriaus MVĮ ir užtikrinama, kad investicijos virstų konkrečiais pajėgumais, kuriuos būtų galima greitai dislokuoti Ukrainai ir ES gynybai remti;

AI. kadangi UAS iš esmės yra dvejopo naudojimo, nes jomis iš esmės pertvarkytas judumas, logistika ir ekstremaliųjų situacijų valdymas, o dronų diegimo ir kovos su dronais operacijų veiksmingumas priklauso nuo atsparios tarpvalstybinės infrastruktūros, kuri sudaro sąlygas greitai transportuoti mobiliąsias paleidimo sistemas, vadovavimo transporto priemones ir techninės priežiūros padalinius; kadangi tam, jog logistikai, stebėsenai ir žvalgybai naudojami dronai galėtų saugiai veikti bendroje oro erdvėje ir transporto koridoriuose, reikia suderintų transporto infrastruktūros standartų;

Dvejopas naudojimas atsparumui didinti

AJ. kadangi dronų dvejopo naudojimo civilinės saugos, reagavimo į nelaimes ir sienų valdymo srityse galimybės tampa vis svarbesnės visoje ES, kur dėl tebesitęsiančių saugumo ir migracijos krizių bei hibridinių grėsmių išryškėja neatidėliotinas poreikis užtikrinti informuotumą apie padėtį ir greitojo reagavimo pajėgumus; kadangi daugelis gynybai svarbių dronų technologijų yra sukurtos civilinėje srityje ir jose naudojami ypatingos svarbos dvejopo naudojimo komponentai, o visas dronų sektorius gali svariai prisidėti prie Europos operacinio pajėgumo;

AK. kadangi dronai ir kovos su dronais sistemos turėtų būti kuriamos kartu numatant patikimas apsaugos priemones, skirtas civilių gyventojų apsaugai, socialiniam atsparumui ir atsakingam dvejopo naudojimo technologijų taikymui užtikrinti, taip pat užtikrinant, kad investicijomis į gynybą taip pat būtų stiprinami sveikatos,

humanitarinės logistikos ir civilinės saugos pajėgumai; kadangi tarpsektorinės ir dvejopo naudojimo inovacijos yra strategiškai naudingos, ypač integruojant oro, jūrų ir sausumos bepilotes sistemas su civilinėmis technologijomis;

Karo veiksmai naudojant dronus šiuolaikiniame mūšio lauke

Operacijų pritaikymas karo veiksmams naudojant dronus

1. pabrėžia, kad reikia integruoti UAS ir C-UAS taktiniu ir operatyviniu lygmenimis, pripažindamas, jog tam, kad ginkluotosios pajėgos galėtų veiksmingai veikti sparčiai besivystančiame šiuolaikiniame mūšio lauke, kariai turi gebėti kurti tikralaikes „dronų sienas“, į kurias būtų integruoti radarai, akustiniai jutikliai, radijo dažnio jutikliai, kameros, elektrooptiniai ir infraraudonųjų spindulių jutikliai bei lazerinėmis technologijomis pagrįsto dronų numušimo sprendimai, siekiant užtikrinti jų išliekamumą, judumą, mirtingumą, informuotumą apie padėtį ir kinetinius veiklos pajėgumus;

2. pabrėžia, kad reikia užtikrinti technologijos adaptyvumą, reguliarius modernizavimo ir atnaujinimo ciklus, siekiant išvengti senėjimo, ir skatinti nuolatinį novatoriškų sistemų integravimą visose operacijų srityse, įskaitant žemės, oro, jūrų ir povandeninę sritis;

3. pabrėžia, kad kuriant ir diegiant tokias technologijas reikia investuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas (MTP), sudaryti palankias sąlygas civilinių ir karinių mokslinių tyrimų srities partnerystėms ir teikti paramą startuoliams bei MVĮ, veikiančioms aukštųjų technologijų gynybos pramonės sektoriuje;

4. ragina valstybes nares ir Komisiją integruoti daugiafunkcius ir transportinius orlaivius (tokius kaip A400M ir AEW&C platformos) kaip skraidančių vadovavimo, kontrolės ir ryšių relinių stočių, kovos valdymo ir dronų nešiklių mazgus, siekiant palaikyti ryšį ir operatyvinį pasiekiamumą; ragina vykdyti Europos gynybos agentūros (EGA) ir Europos pramonės bendradarbiavimą kuriant sąveikias, atviros architektūros C3 ekosistemas, jungiančias didelio aukščio ir taktinius bepiločius išteklius;

5. pabrėžia, kad reikia tvirtos, suverenios karinio oro transporto grandinės, skirtos modulinėms dronų sistemoms transportuoti, dislokuoti ir remti, užtikrinant greitą pajėgų dislokavimą, atsparią logistiką ir visišką Europos kontrolę duomenų, tinklų ir misijų autonomijos srityje;

6. ragina valstybes nares įvertinti ilgalaikes šio pokyčio pasekmes karinių pajėgų struktūrai ir mokymui bei karo etikos standartams;

Priešakinės linijos iššūkiai ir įrangos poreikiai

7. pripažįsta, kad priešakinės linijos kariai susiduria su dronų

atpažinimo iššūkiu, ir rekomenduoja pėstininkų pajėgas aprūpinti priešdroniniais šautuvais, raketomis, perimamaisiais dronais, dronų gaudyklėmis, kulkosvaidžiais pagrįstomis artimojo nuotolio ginklų sistemomis, priešdroninius signalų trikdymo šautuvus ir signalų žvalgybą, elektroninės kovos pajėgumais ir atspariomis vadovavimo ir kontrolės sistemomis, teikiant mokymus ir prijungiant elektroninės kovos dalinius, kad pėstininkų pajėgos galėtų veiksmingai veikti fronte, kuo labiau padidinant jų apsaugą ir remonto galimybes, ir užtikrinant tinkamą priešo dronų identifikavimą ir perėmimą;

8. perspėja, kad dėl vienetų lygio UAS nebuvimo pradiniame kovos etape atsiranda kritinis laiko atžvilgiu pajėgumų trūkumas, kurį priešininkai galėtų išnaudoti, o tai lemtų didesnius aukų skaičius ir mažesnę operacinę laisvę, ir ragina imtis neatidėliotinų priemonių šiam trūkumui pašalinti, pasitelkiant mokymus ir doktrinos pritaikymą;

Nebrangių C-UAS pajėgumų poreikis

9. atkreipia dėmesį į iššūkį, kurį kelia dabartinės netvariai didelės dronų perėmimo sąnaudos, ir ragina vykdyti bendras programas ir į rinką orientuotas iniciatyvas, kuriomis būtų skatinama plėtoti ekonomiškai efektyvius C-UAS pajėgumus, pavyzdžiui, elektroninės kovos priemones, lazerius, akustinio aptikimo sistemas ir DI valdomą perėmimą, siekiant sumažinti perėmimo išlaidas, ir ragina Komisiją išnagrinėti galimybę naudoti esamas gynybos pramonės priemones siekiant tikslo sumažinti dronų perėmimo išlaidas;

10. ragina didinti esamų priešlėktuvinių sistemų gamybą ir technologinę plėtrą, sekant Ukrainos pavyzdžiu, kur jos iki šiol pasirodė esą veiksmingiausia, mobiliausia ir ekonomiškiausia kovos su UAS priemonė;

11. ragina didelį dėmesį skirti paprastų, nebrangių kovos su UAS sistemų, kurias būtų galima greitai pagaminti ir dislokuoti, kad būtų nedelsiant užtikrinta operacinė parengtis, kūrimui;

Kovos doktrinos pritaikymas dronams

12. ragina ginkluotąsias pajėgas kaip operacinio planavimo lygmenį integruoti dronus į visas kovos doktrinas ir su jomis suderinti, sutelkiant dėmesį į hibridinio karo scenarijus, užtikrinant sąveiką su NATO vadovavimo ir valdymo sistemomis, civilinėmis oro eismo valdymo sistemomis ir ES sistema „U-Space“, skirta dronų integracijai;

13. ragina atnaujinti valstybių narių ginkluotųjų pajėgų pajėgumų tikslus ir planavimą, siekiant užtikrinti, kad Ukrainoje įgyta patirtis būtų integruota į kovos doktriną;

14. pabrėžia, kad kovo su dronais pajėgumai turi būti integruoti ne tik

pėstininkų daliniuose, bet ir visose pagrindinėse karinėse platformose, įskaitant karo laivus, tankus, šarvuočius ir logistikos transporto priemones; ragina valstybes nares ir EGA užtikrinti, kad į būsimas viešųjų pirkimų ir modernizavimo programas būtų sistemingai įtraukiami C-UAS moduliai, pritaikyti kiekvienos platformos operacinei aplinkai; pabrėžia, kad tokia integracija padidins pajėgų apsaugą, pagerins didelės vertės turto išlikimo galimybes ir sustiprins sausumos, oro ir jūrų sričių sąveiką;

15. rekomenduoja, kad visuose ES bendrai finansuojamuose dronų koridoriuose ir pagalbinėje infrastruktūroje būtų įdiegtos integruotos kibernetinio atsparumo ir dubliavimo sistemos, laikantis Europos Audito Rūmų (EAR) rekomendacijos stiprinti Karinio mobilumo veiksmų plano 2.0 III ramstį („Atsparumas ir parengtis“);

16. ragina teikti nuolatinį finansavimą pagal ES priemones ir nacionalines programas, kad būtų modernizuoti esami laivynai ir užtikrinta nuolatinė parengtis per mokymo ir techninės priežiūros ciklus;

17. ragina įrengti mobilias dronų techninės priežiūros ir duomenų perdavimo retransliavimo stotis palei modernizuotus karinius mobilumo koridorius, kad būtų užtikrinti nuolatiniai vadovavimo ir valdymo bei remonto pajėgumai net ir blogomis ryšio sąlygomis;

18. rekomenduoja integruoti stebėjimo iš oro dronus į esamas Europos transporto infrastruktūros stebėjimo sistemas (tiltams, tuneliams ir aerodromams), taip stiprinant civilinę saugą ir greitą gynybos reagavimą; ragina teikti pirmenybę dvejopo naudojimo finansavimo modeliams, skirtiems dronų sistemoms, kurios atitinka konkurencingumo tikslus;

19. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares skubiai įgyvendinti pakopinį sąveikių UAS dalinių planą su aiškiais orientyrais, rezultatais ir atskaitomybe ir rekomenduoja, kad į visus bendrai ES finansuojamus dronų koridorius ir pagalbinę infrastruktūrą būtų įdiegtos integruotos kibernetinio atsparumo ir dubliavimo sistemos;

20. ragina sukurti bandomuosius koridorius pagal ES gynybinę dronų iniciatyvą, sutelkiant dėmesį į uostų ir energetikos infrastruktūros apsaugą, kurie padėtų patvirtinti C-UAS operatyvinių veiksmų scenarijus ir suteiktų mažoms ir vidutinėms įmonėms diegimo realiomis sąlygomis galimybes;

21. pripažįsta, kad su dronais susijusios kovos veiksmų taisyklės yra neaiškios, ir ragina valstybes nares, koordinuojant veiksmus su NATO, peržiūrėti kovos veiksmų taisykles dėl visų rūšių su dronais susijusių grėsmių, siekiant užtikrinti, kad jos būtų tinkamos atsakant į novatoriškiausias grėsmes;

Dronų pilotų mokymas ir sertifikavimas

22. ragina valstybes nares ir Ukrainą kartu mokyti ir sertifikuoti nuotolinius pilotus, atitinkančius artilerijos ar bepiločių orlaivių operatoriams taikomus lygiaverčius standartus, investuoti į kovos su dronais sistemas (tiek dronų numušimo, tiek neutralizavimo) visuose lygmenyse, iš naujo įvertinti šarvuotės išliekamumą, užtikrinti, kad tankai ir šarvuočiai būtų modifikuoti taip, kad galėtų kovoti su bepiločiais orlaiviais; išplėsti elektroninės kovos padalinius, siekiant užtikrinti, kad visi batalionai turėtų sustiprintus trikdymo pajėgumus, ir aplink ypatingos svarbos infrastruktūros objektus įrengti gynybines dronų zonas;

23. pabrėžia, kad reikia nuolat tobulinti ir bandyti dronų sistemas, kad būtų užtikrintas jų pritaikomumas ir gebėjimas reaguoti į kylančias grėsmes, atsižvelgiant į sparčią technologijų pažangą šioje srityje; pabrėžia programine įranga valdomų sistemų, kurias galima greitai modifikuoti ir atnaujinti, kad būtų galima patenkinti kintančius mūšio lauko poreikius, svarbą, nes tai leidžia ginkluotosioms pajėgoms išlaikyti pranašumą prieš potencialius priešininkus ir konkurencinį pranašumą šioje srityje;

Didėjanti masinių dronų spiečių smūgių giliame priešininko užnugaryje grėsmė

24. pabrėžia, kad dronai vis dažniau naudojami hibridiniuose ir teroristiniuose išpuoliuose prieš ypatingos svarbos infrastruktūros objektus ir kad tokie išpuoliai gali suteikti asimetrinių pranašumų;

25. primena nežinomos kilmės dronų įsibrovimus, sutrikdžiusius ypatingos svarbos infrastruktūrą Danijoje, Norvegijoje, Vokietijoje ir Belgijoje, įskaitant tarptautinius oro uostus ir karines bazes, operaciją „Voratinklis“, 2023 m. bandymą sabotuoti Moldovos energijos tinklą ir pakartotinius Houthi grupuotės dronų antpuolius, dėl kurių buvo trikdoma laivyba Raudonojoje jūroje; pabrėžia, kad tokie atvejai rodo, kaip nebrangiomis sistemomis galima sukelti trikdžius; primygtinai ragina valstybes nares į nacionalinius atsparumo didinimo planus įtraukti su dronais susijusius reagavimo protokolus;

26. griežtai smerkia naujausius Rusijos dronų įsibrovimus ir įtariamus priešiškus skrydžius keliose ES valstybėse narėse, įskaitant Lenkiją, Rumuniją ir Baltijos valstybes, kurių tikslas buvo pasienio zonos, energetikos objektai ir logistikos centrai;

27. įspėja, kad šie incidentai rodo didėjantį valstybinių ir nevalstybinių subjektų gebėjimą naudoti nebrangias bepilotes sistemas, siekiant kelti grėsmę visuomenės saugumui, sutrikdyti tiekimo grandines ir išbandyti ES ir NATO gynybinį pasirengimą;

28. pabrėžia, kad tokie atvejai rodo, kaip nebrangiomis sistemomis galima sukelti trikdžius;

29. pabrėžia, kad dronai gali kelti ne tik karinę, bet ir platesnio pobūdžio grėsmę visuomenės saugumui, įskaitant galimą jų netinkamą naudojimą srityse, turinčiose poveikį visuomenės sveikatai, aplinkos apsaugai ir civilinei infrastruktūrai; primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją į nacionalinius ir ES lygmens rizikos vertinimus bei pasirengimo strategijas įtraukti šiuos aspektus ir į nacionalinius atsparumo didinimo planus įtraukti su dronais susijusius reagavimo protokolus;

30. pripažįsta, kad operacijos „Voratinklis“ ir „Kylantis liūtas“ bei Rusijos šešėlinio laivyno naudojimas parodė pajėgumą iš priešiškos valstybės teritorijos smogti smūgį strateginiams objektams giliame priešininko užnugaryje, ir ragina valstybių narių civilinės gynybos planavimo specialistus numatyti apsaugą nuo tokių scenarijų ekstremaliųjų situacijų valdymo planavimo doktrinoje;

31. pripažįsta, kad dėl dronų pasikeitė šiuolaikinio karo strateginė ir operacinė aplinka, nuo taktinės žvalgybos ir taikymosi į taikinį mūšio lauke iki strateginių smūgių giliame priešo užnugaryje ir kibernetinių operacijų, ir kad dėl jų atsiranda asimetrija, kuri gali tiek sustiprinti, tiek destabilizuoti ES gynybos pozicijas;

32. atkreipia dėmesį į „pilkosios zonos“ koncentruotų išpuolių prieš ES infrastruktūrą riziką;

33. pabrėžia, kad reikia apsaugoti Europos energetikos tinklus, kelius, geležinkelius, transporto mazgus ir skaitmeninę infrastruktūrą, kurie yra prioritetiniai hibridinio karo taikiniai, ir kad būtina užtikrinti kariuomenės, teisėsaugos, pirmųjų reaguotojų, sienų kontrolės ir pilietinės visuomenės sinergiją, siekiant veiksmingai įgyvendinti ekstremaliųjų situacijų valdymo planavimo doktriną; rekomenduoja sukurti platformą, kurioje strateginę infrastruktūrą valdančios institucijos galėtų dalytis geriausia patirtimi;

34. pabrėžia, kad būtina skubiai stiprinti jūrų stebėjimą Baltijos, Šiaurės ir Juodosios jūrų regionuose, kur Rusijos dronų veikla kelia ypatingą grėsmę; pabrėžia, kad svarbu spręsti klausimą dėl Rusijos šešėlinio laivyno, atsižvelgiant į įtarimus dėl jo dalyvavimo dronų įsibrovimuose į Europos oro erdvę; mano, kad dėl naujo hibridinio karo operacinio aspekto reikia integruoti laivybos saugumo ir kovos su bepiločiais orlaiviais strategijas; palankiai vertina pradėtas NATO vadovaujamas operacijas, pavyzdžiui, „Baltic Sentry“;

Atsparumas ir apsauginės erdvės

35. rekomenduoja parengti išsamias nacionalines civilinės gynybos prieš dronų antpuolius strategijas, užtikrinant parengtį nacionaliniu, regioniniu, savivaldos, bendrijų ir namų ūkių lygmenimis; šiose strategijose dėmesys turėtų būti skiriamas ankstyvojo perspėjimo sistemoms vietos gyventojams, aiškiems nurodymams, kaip reaguoti, ir saugomoms erdvėms (slėptuvėms) gyventojams bei infrastruktūrai;

36. pabrėžia, kad reikia bendrų gairių, kaip formuoti nacionalines C-UAS strategijas, visapusiškai gerbiant valstybių narių suverenumą ir atsižvelgiant į karo teatrų, kuriuose šios C-UAS strategijos turi būti įgyvendinamos, ypatumus;

37. ragina reguliariai atnaujinti esamus Jungtinio tyrimų centro vadovus „Apsauga nuo bepiločių orlaivių sistemų“ (*Protection against Unmanned Aircraft Systems*), siekiant užtikrinti, kad kovojant su šia nuolat kintančia grėsme atsakomosios priemonės ir toliau būtų veiksmingos technologijų, doktrinų ir praktikos požiūriu;

38. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti ES ypatingos svarbos infrastruktūros ir subjektų apsaugą nuo galimų dronų antpuolių, laikantis Direktyvos (ES) 2022/2557;

39. ragina valstybes nares atlikti išsamų esamos slėptuvių infrastruktūros auditą ir vertinimą ir remia nuolatinių neskraidymo ir kovos su UAS zonų, kurias koordinuotų nacionalinės institucijos ir FRONTEX, o remtų bendros vadovavimo ir valdymo platformos, sukūrimą aplink ypatingos svarbos ES infrastruktūrą; rekomenduoja šias zonas aprūpinti daugiasluoksnėmis aptikimo ir rizikos mažinimo sistemomis, finansuojamomis iš Vidaus saugumo fondo, EGF kovos su UAS paketo ir kitų atitinkamų ES priemonių;

40. pabrėžia, kad reikia skubiai įgyvendinti sustiprintą apsaugos nuo dronų planą, susijusį su ypatingos svarbos energetikos infrastruktūra, ir ragina valstybes nares išnagrinėti galimybes įtraukti savanoriškos nacionalinės gynybos subjektus į civilinės saugos ir atsparumo didinimo pastangas; pažymi, kad tokie subjektai gali atlikti lemiamą vaidmenį stiprinant vietos pasirengimą, informuotumą ir paramos pajėgumus hibridinėse ir krizinėse situacijose;

41. ragina valstybes nares peržiūrėti nacionalines doktrinas ir operatyvines koncepcijas, skirtas ekstremaliųjų situacijų, susijusių su UAS antpuoliais, valdymui, įtraukiant rizikos analizę ir grėsmių žemėlapių sudarymą, veiksmingų slėptuvių standartų ir strateginės infrastruktūros apsaugos kūrimą, mokymus skubiosios pagalbos tarnyboms, vietos valdžios institucijoms ir bendruomenėms, technologijų integravimą, įskaitant C4I sistemas ir DI pagrįstą grėsmių analizę, bei nacionalinio ekstremaliųjų situacijų valdymo centro (NEMC), kuris nustato ir įgyvendina daugiametes mokymo programas, įsteigimą;

42. taip pat rekomenduoja aktyviau naudotis ES valstybių narių savanoriškos nacionalinės gynybos ištekliais kaip civilinės saugos sistemų dalimi, visų pirma siekiant stiprinti vietos bendruomenės pasirengimą ir krizių valdymo pajėgumus, ir mano, kad labai svarbu, jog valstybės narės užtikrintų veiksmingas ankstyvojo perspėjimo sistemas ir aiškius ryšių protokolus, kad būtų išlaikytas visuomenės

pasitikėjimas, sumažinta panika ir užtikrintas reikalavimų laikymasis ekstremaliųjų situacijų metu; rekomenduoja į šias strategijas įtraukti nuostatas dėl psichologinės ir socialinės paramos paslaugų nukentėjusiems gyventojams ir civilinės gynybos mokymų vietos bendruomenėms, siekiant stiprinti bendrą atsparumą;

43. ragina ES finansuojamose programose skatinti gynybos, kosmoso, civilinės saugos ir transporto sektorių bendradarbiavimą, siekiant paspartinti sąveikių, daugiasričių bepiločių orlaivių ir kovos su bepiločiais orlaiviais sistemų kūrimą; mano, kad dronų srities mokslinių tyrimų finansavimas taip pat turėtų padėti pagerinti civilinį dronų naudojimą, pavyzdžiui, kovojant su miškų gaisrais arba vykdant paieškos ir gelbėjimo operacijas; ragina sudaryti palankesnes sąlygas civilinio ir gynybos sektorių mainams, kad būtų galima atlikti tinkamus dvejopo naudojimo mokslinius tyrimus, laikantis Komisijos dronų strategijos 2.0;

44. pabrėžia, kad svarbu vykdyti išsamias visuomenės informavimo kampanijas ir švietimo iniciatyvas, kuriomis siekiama didinti visuomenės informuotumą apie dronų saugumą ir kurias reikėtų papildyti sustiprintomis priemonėmis, skirtomis dezinformacijos veiklai bepiločių sistemų srityje, ypač tai, kuri skirta daryti psichologinį poveikį civiliams gyventojams, stebėti ir kovoti su ja;

45. mano, kad nepaprastai svarbu parengti išsamią civilinės gynybos strategiją; rekomenduoja, kad į ją būtų įtraukti šie aspektai:

    a. grėsmių ir poreikių vertinimo metodikos apibrėžimas;

    b. operatyvinės koncepcijos, užtikrinančios aiškų sprendimų priėmimą, tarpinstitucinį koordinavimą ir tikralaikės informacijos srautą visais lygiais, parengimas ir įgyvendinimas;

    c. pasirengimas ir ankstyvasis perspėjimas, kuriais nustatomi mechanizmai, užtikrinantys ankstyvąjį pasirengimą, perspėjimą laiku ir aiškius nurodymus gyventojams;

    d. pirmoji pagalba su aiškiai apibrėžtomis pirmųjų reaguotojų, medicinos tarnybų, civilinės gynybos, karinių pajėgų ir savanorių funkcijos bei koordinavimas, remiantis pažangiomis ryšių sistemomis;

    e. fizinė apsauga ir veiklos tęstinumas su apibrėžtais gyventojų ir ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos lygiais, siekiant sumažinti nuostolius ir užtikrinti nepertraukiamą veiklą;

    f. ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumas, kuriuo siekiama užtikrinti esminių paslaugų išlikimą ir nepertraukiamą teikimą;

    g. sienų gynyba integruojant technologinius sprendimus, siekiant užkirsti kelią įsiskverbimui, remiantis žvalgybos informacija ir

greitojo reagavimo pajėgumais;

h. bendruomenės atsparumo didinimas remiant nacionalinius ir vietos lyderius, įtraukiant savanorius, remiant pažeidžiamas gyventojų grupes ir realiuoju laiku teikiant bendruomenei gaires;

i. parama visuomenės informavimo ir komunikacijos kampanijoms, per kurias teikiami patarimai dėl patikimų komunikacijos strategijų per oficialius kanalus ir socialinę žiniasklaidą, siekiant išlaikyti pasitikėjimą ir informuotumą;

j. ekonominio atsparumo didinimas, remiant veiksmų koordinavimą, susijusį su privalomosiomis atsargomis bei ištekliais ir esminių paslaugų tęstinumu visais lygiais;

k. bendrai vykdomi mokymai ir pratybos, kurių simuliacijose daugiausia dėmesio skiriama pasirengimui ir veiksmingam krizių valdymui užtikrinti;

46. rekomenduoja bendrai kurti ir įsigyti daugiasluoksnes gynybos sistemas ir patikimas vidaus atsako priemones, ypatingą dėmesį skiriant civilių perspėjimo sistemoms, apsaugotoms slėptuvėms ir visuomenės švietimo kampanijoms;

47. pabrėžia, kad bepilotės sistemos yra ypač pažeidžiamos kibernetinių išpuolių ir žvalgybos infiltracijos; ragina valstybes nares ir atitinkamas ES agentūras stiprinti bendrą dronų technologijų saugumą, įskaitant kibernetinį atsparumą, šifravimo standartus, nuosavybės kontrolę ir atsparumą šnipinėjimui bei priešiškai žvalgybinei veiklai, užtikrinant tokių sistemų apsaugą per visą jų gyvavimo ciklą;

Greito dislokavimo galimybės

48. atkreipia dėmesį į iššūkius, kuriuos UAS kelia valstybėms narėms dėl jų dinamiško taikymo miestų ir paslėptose aplinkose, taktinio lankstumo, chirurginio tikslumo, asimetrinio pranašumo ir masinio dislokavimo pajėgumo;

49. pripažįsta iššūkius, kuriuos kelia Rusijos pradėtos vykdyti daugiasluoksnės dronų operacijos, kuriose derinami žvalgybos, stebėjimo ir iššvalgymo dronai, teikiantys duomenis realiuoju laiku, ir iškart po to koviniai dronai ir kurias vykdant nacionalinės gynybos pajėgos turi ribotą laiką sustiprinti gynybą ir suorganizuoti reagavimo pajėgumus;

50. griežtai smerkia naujausius Rusijos dronų įsibrovimus ir įtariamus priešiškus skrydžius keliose ES valstybėse narėse, kurių tikslas buvo pasienio zonos, energetikos objektai, kariniai objektai ir logistikos centrai;

51. įspėja, kad šie incidentai rodo didėjantį valstybinių ir nevalstybinių subjektų gebėjimą naudoti nebrangias bepilotes sistemas, siekiant kelti grėsmę visuomenės saugumui, sutrikdyti tiekimo grandines ir išbandyti ES ir NATO gynybinį pasirengimą;

52. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad Rusija dislokuoja savo partnerių tiekiamus dronus tiek virš Ukrainos teritorijos, tiek pažeidžiant ES valstybių narių oro erdvę;

53. ragina sugriežtinti sankcijas, nukreiptas prieš Rusijos tiekimo grandines ir komponentų gamybą, taip pat Rusijos technologijų perdavimą, leidžiantį kitoms valstybėms tiekti Rusijai dronų technologijas;

54. primygtinai ragina Komisiją imtis būtinų priemonių, kad būtų užkirstas kelias tokiems veiksmams;

55. pabrėžia, kad veiksmingos nacionalinės civilinės gynybos strategijos prieš dronų antpuolius turi būti paremtos modernizuota dvejopo naudojimo transporto ir ryšių infrastruktūra, sudarančia sąlygas greitai perkelti kovos su UAS vienetus, mobiliųjų radarų išteklius ir remonto komandas, užtikrinant, kad atsparumo planai virstų operatyviniu mobilumu;

56. laiko Ukrainos sprendimą įdiegti decentralizuotus dronų dalinius, valdomus būrio lygiu, vertinga metodika, kurią verta perimti;

57. rekomenduoja į valstybių narių ginkluotųjų pajėgų brigadas integruoti dronų smogiamąsias grupes su savarankiškais sprendimų priėmimo ciklais;

58. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares kartu su NATO pradėti šešių mėnesių trukmės ES ir NATO bandomąjį projektą, kurio tikslas – suformuoti, sertifikuoti ir patvirtinti pirminius įmonės lygmens kovinių dronų dalinius, skirtus dislokuoti sąjungininkų brigadose, kartu reikalaujant paskelbti bandomojo projekto patvirtinimo ataskaitą ir rekomenduojamus tolesnius veiksmus;

59. pripažįsta, kad UAS sistemų veiksmingumas pirmiausia priklauso nuo navigacijos tikslumo, kai jos veikia intensyvios elektroninės kovos aplinkose;

60. rekomenduoja, kad ginkluotųjų pajėgų dronų operatoriai naudotų kontroliuojamo priėmimo modelio antenas (CRPA) ir patikimus pasaulinės palydovinės navigacijos sistemos (GNSS) signalus, pavyzdžiui, GALILEO paslaugą valstybinėms institucijoms, siekiant užtikrinti tikslų laiko nustatymą ir sumažinti navigacijos paklaidas;

61. pabrėžia, kad reikia papildyti investicijas į puolamąsias UAS sistemas kovos su UAS sistemomis, elektroninėmis apsaugos priemonėmis ir GNSS atsparumu, siekiant sumažinti pažeidžiamumą priešo trukdžių

skleidimo ir radijo trukdžių atžvilgiu;

62. ragina nedelsiant finansuoti kovinius dronų dalinius, tiek prieštankinius, tiek priešpėstinius, ir juos sparčiai dislokuoti NATO ir ES ginkluotosiose pajėgose kuopos, bataliono ir brigados lygmeniu, kad jie būtų organiškai integruoti į kovinius vienetus visoje Europoje; prašo, kad Ukraina būtų įtraukta į plėtros, mokymo ir sertifikavimo procesą kaip visateisė operatyvinė ir doktrininė partnerė; primygtinai ragina Komisiją ir vyriausiąją įgaliotinę parengti dvejų metų pagreitintą programą, skirtą viešiesiems pirkimams, mokymui, palaikymui ir sertifikavimui;

63. rekomenduoja valstybėms narėms, remiantis jų nacionalinėmis gynybos strategijomis, parengti bendrą atsaką į UAS antpuolius, be kita ko, bendrai parengiant technologinius sprendimus, kurie gali būti bendrai diegiami ir yra visiškai suderinami su NATO vadovavimo ir valdymo sistemomis bei sklandžiai integruojami į civilines oro eismo valdymo sistemas ir ES sistemą „U-Space“, skirtą dronų integracijai, ir vykdant jų viešuosius pirkimus, siekiant spręsti hibridinio karo scenarijų klausimą;

64. pabrėžia civilinių dronų potencialą ir naudą ir didelius pokyčius, kuriuos jie paskatino mobilumo, logistikos, ekstremaliųjų situacijų valdymo, kartografijos ir daugelyje kitų sričių, ir pažymi, kad jie jau dabar yra svarbus žingsnis sprendžiant ES saugumo ir gynybos iššūkius;

Dronų ir C-UAS pajėgumų šaltinių pasirinkimas, finansavimas ir įsigijimas

Iš anksto patvirtinti pardavėjai

65. ragina nacionalines ir tarptautines viešųjų pirkimų ir perkančiąsias organizacijas, įskaitant, be kita ko, Komisiją ir EGA, parengti atvirus, skaidrius, iš anksto patvirtintus pardavėjų sąrašus ir ypatingos svarbos dronų komponentų ir platformų prioritetinius užsakymus, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir užtikrinant vienodas galimybes MVĮ visoje Sąjungoje, kad krizių metu būtų galima greičiau sudaryti sutartis;

66. pabrėžia, kad tokie sąrašai turėtų būti sudaromi remiantis skaidriais ir konkurencingais atrankos procesais, kurie reguliariai atnaujinami, kad atspindėtų grįžtamąją informaciją veiklos atžvilgiu (be kita ko, iš Ukrainos), ir juos sudarant turėtų būti vengiama ilgalaikių rinkos lengvatų, kuriomis galėtų būti iškreipta konkurencija; ragina išplėsti galimybę naudotis ES finansinėmis priemonėmis ir taikyti viešųjų pirkimų procedūras, kuriose vienodomis sąlygomis dalyvautų startuoliai ir mokslo tiriamosios įstaigos;

67. ragina ES sudaryti EGA administruojamą iš anksto patvirtintų ypatingos svarbos dronų komponentų tiekėjų sąrašą ir pažymi, kad

svarbu leisti MVĮ įgyti teisę dalyvauti atliekant auditą vietoje, o ne įrodant visus ankstesnius veiklos rezultatus, siekiant palengvinti jų dalyvavimą Europos gynybos pramoninės bazės veikloje;

Parama MVĮ

Parama regioniniams centrams ir finansavimo priemonėms

68. ragina valstybes nares ir EGA supaprastinti sertifikavimą ir tinkamumo skraidyti standartus, kad būtų paspartinta integracija ir sumažintas bandymų ir kredencialų suteikimo dubliavimas; ragina įgyvendinant EGPP ir kitas finansines priemones teikti pirmenybę regioninių dronų gamybos ir C-UAS inovacijų centrų, kurie turi bendrą infrastruktūrą ir kuriems taikomas spartus reglamentavimo procesas, finansavimui, visų pirma tarp priešakinės linijos valstybių; pabrėžia, kad svarbu skatinti sąžiningą darbo praktiką, socialinę apsaugą ir aukštos kvalifikacijos darbo jėgos įgūdžių ugdymą, kartu remiant vietos bendruomenes ir MVĮ, daugiausia dėmesio skiriant tvarių užimtumo galimybių kūrimui;

69. ragina teikti specialią paramą MVĮ, kad jos galėtų pasinaudoti šiomis finansinėmis priemonėmis, įskaitant supaprastintas paraiškų teikimo procedūras ir sutarties skyrimo kriterijus;

Parama MVĮ galimybėms gauti finansavimą ir dalyvauti viešuosiuose pirkimuose

70. pažymi, kad MVĮ susiduria su didelėmis kliūtimis norėdamos gauti ES gynybos fondų lėšų ir dažnai yra išstumiamos iš didelio masto viešųjų pirkimų, kuriuose dominuoja senieji rangovai; todėl ragina sukurti specialius mechanizmus, kurie padėtų MVĮ įsitraukti, mažinant administracinę naštą, įvedant tiesioginio finansavimo priemones, leidžiančias toleruoti nesėkmes, ir suteikiant galimybes gauti mažas dotacijas ir pasinaudoti greito finansavimo priemonėmis, kurios yra būtinos MVĮ, kartu užtikrinant sąžiningas sąlygas nustatant proporcingus konsorciumo reikalavimus, pagrįstas garantijas ir lanksčias mokėjimo sąlygas; ragina į viešųjų pirkimų procesus įtraukti startuolius ir mokslinių tyrimų organizacijas;

71. pripažįsta, kad 80 proc. Europos pramonės, užsiimančios lengvųjų dronų kūrimu, gamyba ir eksploatavimu, sudaro MVĮ, kurios yra labai svarbios dronų technologijų MTP bei inovacijoms ir greitam reagavimui į netikėtus pramonės pokyčius, kaip parodė Ukrainos pavyzdys, ir kad šios įmonės susiduria su sunkumais, siekdamos gauti finansavimą savo projektams;

72. ragina Komisiją įsteigti bendrą kontaktinį punktą, kuris informuotų ES dronus gaminančias MVĮ ir padėtų joms gauti finansavimą bei juo pasinaudoti, atsižvelgiant į tai, kad dėl jų verslo struktūros joms sunku pakelti su šiais procesais susijusią biurokratinę naštą;

73. palankiai vertina esamas Komisijos iniciatyvas, visų pirma pagal EGF ES gynybos inovacijų sistemą (EUDIS), kuriomis siekiama remti ES gynybos srities MVĮ ir startuolius;

74. ragina EGA ir Komisiją remtis šiomis pastangomis, išnagrinėjant papildomas priemones, kuriomis būtų paspartintas Europos dronų MVĮ vykdomas didelio poveikio gynybos sistemų diegimas taip, kad šios MVĮ galėtų pasinaudoti eksporto galimybėmis už Europos ribų (siekiant užtikrinti jų komercinį gyvybingumą), kartu plėtojant Europos gynybos pajėgumus ir sudarant palankesnes sąlygas integracijai su Ukrainos ginkluotosiomis pajėgomis bei skatinant dažnas bendras pastangas inovacijų srityje;

Parama MVĮ augimui, plėtrai ir pramoninei integracijai

75. pripažįsta, kad dauguma dronų pramonės įmonių yra MVĮ ir startuoliai, todėl būtina supaprastinti procedūras ir remti MVĮ skirtas priemones, pavyzdžiui, dotacijas, reguliavimo paramą, integraciją ir plėtrą;

76. ragina steigti regioninius dronų inovacijų klasterius, kurie sujungtų MVĮ, mokslinių tyrimų centrus ir didesnius gynybos integruotojus, siekiant skatinti technologijų perdavimą ir pramonės sinergiją;

77. pripažįsta EGF potencialą padėti MVĮ tapti pagrindiniais tiekėjais ir skatina programas, kurios padeda MVĮ įsigyti komponentus, plėtoti gamybos inžineriją ir remti aukštą automatizavimo lygį, siekiant padidinti gamybą;

78. ragina įgyvendinti EGF programas, kad būtų galima sparčiau plėsti MVĮ per keletą finansavimo etapų, kuriais remiamas ankstyvas augimas ir galimybė gauti kapitalą, produktų kūrimas, bandymai ir vertinimas, remiantis iniciatyva „BraveTech EU“;

79. ragina Komisiją skatinti bendrąsias įmones, sudarytas iš pagrindinių Europos gynybos srities gamintojų ir MVĮ, užsiimančių dronų naujovių kūrimu, siekiant padidinti gamybos apimtis; rekomenduoja į šį procesą įtraukti Ukrainos pramonę;

Bandymai, sertifikavimas ir reglamentavimo supaprastinimas

80. pripažįsta, kad tarp dronų bandymo ir patvirtinimo praeina daug laiko, ir ragina valstybes nares panaikinti viešųjų pirkimų apribojimus, kurie trukdo MVĮ išbandyti pagrindinius pajėgumus;

Europos gynybos technologinė ir pramoninė bazė (EGTPB)

81. ragina valstybes nares ir Tarybą integruoti naujos kartos dronų technologijas, pavyzdžiui, kraštinį DI, spiečių autonomiją ir sustiprintas valdymo ir kontrolės sąsajas, į EGTPB, tuo pačiu siekiant laipsniško ir abipusiai naudingo Ukrainos gynybos technologinės ir

pramoninės bazės integravimo, taip pat pasinaudojant ilgalaikėmis pramonės veiksmų gairėmis, pavyzdiniais EGF klasteriais ir paspartintomis EGPP priemonėmis, siekiant užtikrinti, kad laiku būtų prisitaikoma, ir išsaugoti Sąjungos technologinį pranašumą;

82. ragina ES laikyti dronus ypatingos svarbos pajėgumais; pabrėžia, kad reikia skubiai investuoti į EGTPB, kad būtų galima masiškai gaminti įperkamus dronus, ir atkreipia dėmesį į tai, kad reikia ekonomiškai efektyvių sistemų, kurias būtų galima diegti dideliu mastu ir kurios padėtų užtikrinti, kad ES būtų savarankiška dronų pajėgumų srityje; mano, kad tokie pajėgumai turi būti plėtojami glaudžiai bendradarbiaujant su Ukraina, ir pabrėžia, kad svarbu daugiau ES gynybos srities investicijų nukreipti į bendrus viešuosius pirkimus, remiant EGA;

83. ragina Sąjungą ir jos valstybes nares skubiai pradėti dirbti su konkrečiais projektais, kuriais siekiama užpildyti pajėgumų spragas integruotos oro ir priešraketinės gynybos, visų pirma susijusios su karo veiksmais naudojant dronus ir kova su dronais, srityje, siekiant sukurti daugiasluoksnę stiprią technologiškai pažangių sistemų, turinčių sąveikius kovos su dronais pajėgumus, padedančius nustatyti, sekti ir neutralizuoti dronus, zoną; pabrėžia, kad vienodai svarbus pranašumas ore, pavyzdžiui, būsima kovinė oro sistema; ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę projektų vykdymui pasinaudoti Europos gynybos srities bendrų interesų projektų sistema; pripažįsta, kad gynybos, kibernetinio saugumo ir mokslinių tyrimų bendruomenės turi bendradarbiauti tarpsektoriniu lygmeniu, siekiant parengti holistines strategijas, į kurias būtų integruotos naujausios skaitmeninės ir kibernetinės gynybos technologijos;

84. atkreipia dėmesį į poreikį plėsti tokius pajėgumus, kad jie apimtų visas valstybes nares, visų pirma ypatingos svarbos infrastruktūros prieigose ir apgyvendintose vietovėse;

85. tačiau pabrėžia, kad šios jungtinės programos taip pat turi būti struktūrizuotos taip, kad būtų užtikrinti greiti plėtros ciklai ir aktyviai sudaromos sąlygos dalyvauti novatoriškoms MVĮ; pabrėžia, kad tokios įmonės dažnai yra žymiai lankstesnės ir išradingesnės nei tradiciniai pagrindiniai rangovai ir kad jų kūrybiškumo ir greičio panaudojimas yra būtinas norint neatsilikti nuo besikeičiančios grėsmių aplinkos ir greitai diegti ekonomiškai efektyvius sprendimus;

86. pripažįsta, kad technologinė raida bepiločių orlaivių ir kovos su bepiločiais orlaiviais sistemų srityje neturi precedento, ir ragina Komisiją, EGA ir valstybes nares priimti spartesnius inovacijų ir įsigijimo ciklus, kad būtų galima greitai diegti naujas dronų ir C-UAS technologijas; pabrėžia, kad dėl ilgų sertifikavimo, viešųjų pirkimų ir bandymo procesų kyla pavojus, kad ES pajėgumai spės pasenti iki tol, kol bus įdiegti;

Dronų siena

87. pritaria Komisijos pirmininkės pasiūlytai dronų stebėsenos ir gynybos nuo jų sistemai („dronų sienai“), kurią sudarytų patikima, ištisinė sistema, apimanti pažangius aptikimo, atsparius vadovavimo ir valdymo ir ekonomiškai efektyvius perėmimo pajėgumus, ir ragina parengti technines veiksmų gaires, glaudžiai bendradarbiaujant su Ukraina; primygtinai reikalauja, kad Komisijos pasiūlymai būtų iš esmės grindžiami Ukrainos fronto patirtimi, kuri rodo, kad veiksmingumas priklauso ne tik nuo platformos technologijos, bet ir nuo integruoto vadovavimo ir valdymo, apmokyto personalo ir atsparios kovos ekosistemos, įskaitant vietos gamintojus, operatorius, novatorius ir duomenų / analitikos paslaugų teikėjus;

Sertifikavimo supaprastinimas

88. ragina valstybes nares, Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūrą (EASA) ir EGA supaprastinti sertifikavimą ir tinkamumo skraidyti standartus, kad būtų paspartinta integracija ir sumažintas bandymų ir kredencialų suteikimo dubliavimas; pažymi, kad būtina priimti EMAR ir tarpvalstybiniu mastu galiojančio sertifikavimo sistemą;

89. ragina EASA paspartinti prašymų išduoti leidimus skristi nagrinėjimą ir kartu su NATO nustatyti aiškius HALE / MALE klasės sistemų sertifikavimo kriterijus; pabrėžia, kad siekiant išvengti nereikalingo vėlavimo diegiant inovacijas reikia skubiai paskirti pakankamą skaičių auditorių ir supaprastinti procedūras;

90. ragina priimti Europos sistemą, skirtą greitam leidimo kirsti sieną ir tranzitu vežti UAS ir (arba) dronų įrangą tarp valstybių narių suteikimui vykdant karinį mobilumą;

91. ragina Komisiją suderinti į gynybą orientuotus dronų reguliavimo veiksmus, siekiant sukurti privalomą ES karinių dronų operacijų reguliavimo sistemą (kartu su civilinėmis EASA taisyklėmis); pabrėžia, kad ji turėtų patikslinti kovos veiksmų taisykles, sertifikavimą, karinį oro erdvės naudojimą ir etines apsaugos priemones BSGP misijoms ir nacionaliniam gynybos planavimui, siekiant palengvinti sąveiką ir pagreitinti bendras operacijas pagal BSGP arba vykdant NATO misijas;

Siuntimas ES viduje

92. ragina Komisiją supaprastinti su dronais ir kova su dronais susijusių technologijų siuntimo ES viduje taisykles ir sukurti sinergiją tarp 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo[15] ir susijusių technologijų ir

---

15 OL L 146, 2009 6 10, p. 1.

2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/821, nustatančio Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą[16];

93. ragina pašalinti nereikalingas biurokratines kliūtis ir biurokratizmą, dėl kurių vėluojama užtikrinti operacinę parengtį;

94. pabrėžia, kad reikia papildyti investicijas į puolamąsias UAS sistemas kovos su UAS sistemomis, elektroninėmis apsaugos priemonėmis ir GNSS atsparumu, siekiant sumažinti pažeidžiamumą priešo trukdžių skleidimo ir radijo trukdžių atžvilgiu;

Atitiktis ES kilmės kriterijams

95. ragina sugrąžinti į kitas šalis perkeltą gamybą, kad gaminant dronų sistemas būtų išvengta neproporcingos priklausomybės nuo trečiųjų šalių, visų pirma Kinijos;

96. ragina valstybes nares, Komisiją ir EGA skubiai spręsti kritinės ES priklausomybės nuo Kinijos retųjų žemių metalų, kurie yra būtini gynybos pramonei, įskaitant dronų ir kovos su dronais sistemų gamybos sritį; pabrėžia, kad reikia sukurti alternatyvius ir tvarius retųjų žemių metalų gavybos ir perdirbimo šaltinius, investuoti į perdirbimo ir pakeitimo technologijų srities mokslinius tyrimus ir plėtrą bei įtraukti šiuos prioritetus į būsimas EGF ir EGPP programas, kuriomis siekiama stiprinti strateginį Europos pramonės atsparumą;

97. prašo Komisijos užtikrinti, kad visos dronų platformos, finansuojamos pagal Europos programas ir (arba) finansines priemones, atitiktų atitinkamus ES kilmės tinkamumo kriterijus, taikomus pagrindinėms komponentų sudedamosioms dalims, ir imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad tokių komponentų sudedamųjų dalių tiekimas būtų patikimas ir užtikrintas;

98. be to, ragina taikyti tuos pačius kriterijus subrangovams; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad Europa visiškai ir tiesiogiai kontroliuotų žmogaus ir mašinos sąsajas bei kitą su dronais susijusią programinę įrangą;

99. ragina Komisiją užtikrinti, kad visos ES biudžeto lėšomis finansuojamos dronų platformos atitiktų ES kilmės kriterijus ir joms nebūtų taikomi trečiųjų šalių apribojimai dėl produkto konstrukcijos apibrėžimo, pritaikymo ir raidos, įskaitant teisinius įgaliojimus pakeisti arba pašalinti komponentus, kuriems taikomi tokie apribojimai;

---

16 OL L 206, 2021 6 11, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

100. ragina taikyti paskatas siekiant užtikrinti, kad EGA lėšomis finansuojamos dronų platformos atitiktų ES kilmės kriterijus arba būtų pagamintos šalyse partnerėse, pavyzdžiui, Ukrainoje, Norvegijoje ir Jungtinėje Karalystėje, visų pirma kalbant apie pagrindines komponentų sudedamąsias dalis;

EGF dotacijų struktūra ir skyrimo kriterijai

101. rekomenduoja skatinti EGF dotacijas, siekiant užtikrinti, kad:

    1) konkursuose pardavėjams būtų skiriami papildomi balai įmonėms, gaunančioms komponentus iš ES;
    2) konkursai būtų atviri atrinktoms trečiosioms valstybėms, pavyzdžiui, Ukrainai ir trečiosioms valstybėms, su kuriomis ES yra sudariusi strateginės partnerystės susitarimus;
    3) vyktų darbuotojų mainai komponentų tiekimo klausimais;

102. ragina EGA vertinti tiekėjus pagal jų veiklos poveikį ir išlaidų veiksmingumą siekiant misijos tikslų, o ne tik pagal vieneto kainą;

103. ragina valstybes nares leisti sąlyginai mūšio lauke naudoti dar nevisiškai sertifikuotas sistemas skubiam operatyviniam naudojimui ir su jomis eksperimentuoti, atliekant vertinimą realiuoju laiku kontroliuojamoje aplinkoje;

104. ragina įgyvendinant EGPP ir kitas finansines priemones teikti pirmenybę regioninių dronų gamybos centrų, kurie turi bendrą infrastruktūrą ir kuriems taikomas spartus reglamentavimo procesas, finansavimui, visų pirma tarp priešakinės linijos valstybių;

Regioniniai gamybos centrai

C-UAS ir regioniniai gamybos centrai

105. ragina valstybes nares skubiai paspartinti Europos dronų ir kovos su dronais priemonių vystymo ir gamybos pajėgumų plėtrą, be kita ko, panaudojant Europos saugumo veiksmų priemonę (SAFE);

106. ragina Komisiją parengti ES dronų dokumentų rinkinį, kuriame daugiausia dėmesio būtų skiriama dronų ir kovos su dronais sistemoms ir papildomiems pajėgumams ir kuriame turėtų būti pateikta esamų priemonių panaudojimo strategija, siekiant skatinti mokslinius tyrimus ir plėtrą ir ypatingos svarbos tiekimo grandinių lokalizavimą, ir reglamentas dėl dronų panaudojimo civiliniais ir kariniais tikslais, kurie dera su dabartiniu grėsmių scenarijumi; ragina skirti daugiau investicijų, kurios būtų orientuotos į naujos kartos skaitmeninių technologijų integravimą į dronų ir kovos su dronais gynybos sistemas, siekiant padidinti jų atsparumą, mastą ir veiksmingumą;

107. ragina visoje ES steigti nacionalinius dronų bandymo, sertifikavimo

ir sąveikumo centrus;

108. pabrėžia, kad tokie centrai palengvintų bepiločių orlaivių ir C-UAS sistemų bandymą ir sertifikavimą pagal ES ir NATO standartus;

109. pabrėžia, kad reikia vykdyti dronų ir C-UAS bandymus, gamybą ir mokymą, siekiant stiprinti išorės sienas ir atgrasyti nuo hibridinės agresijos;

110. pabrėžia, kad regioniniai dronų gamybos centrai turėtų būti kuriami tose pačiose vietose kaip ir dvejopo naudojimo logistikos mazgai, prijungti prie TEN-T, kad būtų galima sklandžiai perkelti karinius ir civilinius dronų išteklius, atsargines dalis ir operatorius per sienas integruotu būdu visoje ES, laikantis bet kokios būsimos „dronų sienos“ koncepcijos;

111. remia techninės priežiūros centrų, esančių toje pačioje vietoje kaip ir NATO įrenginiai ir aprūpintų atitinkama technine įranga, kad būtų galima užtikrinti greitą C-UAS išteklių priežiūrą, kūrimą;

Kvalifikuoti gamintojai, sąžininga konkurencija ir regioninės ekosistemos

112. pabrėžia, kad Europos dronų rinka turėtų vystytis laikantis sąžiningos konkurencijos, inovacijų ir atviros prieigos kvalifikuotiems gamintojams principų; pažymi, kad siekiant užtikrinti Europos dronų gamintojų tvarumą būtinas paklausos stabilumas ir aiškios ilgalaikės perspektyvos;

113. pabrėžia, kad svarbu didinti vietos pramonės pajėgumus, siekiant užtikrinti Europos bepiločių sistemų sektorių konkurencingumą, atsparumą ir ilgalaikį gyvybingumą;

114. pabrėžia, kad su dronais susijusių inovacijų ir gamybos nauda turėtų būti geografiškai subalansuota;

115. ragina visuose Sąjungos regionuose sukurti inovacijų koridorius ir bandymo vietas, siekiant užtikrinti galimybę gauti finansavimą ir skatinti vietos ekosistemas, kurias sudaro startuoliai, MVĮ ir mokslinių tyrimų institutai, prisidedantys prie Europos technologinio suverenumo;

116. pažymi, kad veiksmams, susijusiems su dronų ir kovos su dronais pajėgumais, trūksta ilgalaikės, iš anksto nustatytos praktikos, todėl ragina Sąjungą ir jos valstybes nares pasinaudoti šia aplinkybe ir nuo pat pradžių užtikrinti, kad tokių pajėgumų planavimas, tyrimai, plėtra, viešieji pirkimai ir valdymas vis labiau vyktų atsižvelgiant į Europos perspektyvą ir kad Sąjungoje būtų prieinamos ypatingos svarbos suverenios technologijos, susijusios su karo veiksmais naudojant dronus ir kova su dronais;

117. ragina užtikrinti, kad EGF tinkamumo kriterijai būtų pakoreguoti,

siekiant užtikrinti, kad bendriems viešiesiems pirkimams, kuriuose teisingiau atstovaujama valstybėms narėms geografiniu požiūriu, būtų skiriami aukštesni balai, užtikrinant, kad kuriami konsorciumai galėtų padidinti savo gynybos pramonės gamybą;

Inovacijos, MTP grupės ir ypatingos svarbos komponentų gamyba

118. ragina Komisiją pritaikyti savo gynybos ir gynybos pramonės politikos priemones, kad jos atitiktų paskirtį – remti dronų ir kovos su dronais pajėgumų plėtrą;

119. ragina ES skirti finansavimą pažangių dronų komponentų gamybos centro kūrimui, visų pirma regionuose, kuriuose yra stiprūs inžinerijos ir IT sektoriai, ir taip prisidėti prie regioninės plėtros ir Sąjungos strateginio savarankiškumo;

120. ragina EGF lėšomis finansuoti daugiašales MTP grupes, kurios būtų orientuotos į dronų varomąją jėgą, DI savarankiškumą ir sustiprintą valdymo ir kontrolės sąsają;

121. pabrėžia, kad svarbu strategines investicijas nukreipti į atitinkamus pramonės ir technologijų centrus visoje ES ir remti žaliavų perdirbimą, puslaidininkių gamybą, baterijų gamybą, dronų surinkimą ir C2 integraciją, kartu užtikrinant, kad tokiomis investicijomis taip pat būtų stiprinama platesnė Europos gynybos technologinė ir pramoninė bazė;

Spartesnis dislokavimas

Su dronais susijusių inovacijų spartinimas ir eksperimentavimas

122. palankiai vertina pirmąją EGA pradėtą vykdyti Europos gynybos inovacijų operatyvinę eksperimentavimo (OPEX) kampaniją ir ragina EGA ją paversti nuolatine su dronais ir C-UAS susijusių inovacijų spartinimo priemone, kuri užtikrintų spartesnį dislokavimą ir užtikrintų priešakinės linijos grįžtamosios informacijos patvirtinimą, paspartintų prototipų kūrimą ir spartesnį dislokavimą, skelbiant trumpus konkursus, kad būtų sudarytos sąlygos pažangai ir inovacijoms;

Viešųjų pirkimų lankstumas ir paspartintas įsigijimas

123. ragina EGA leisti sudaryti neterminuoto tiekimo / neriboto kiekio (IDIQ) sutartis, kad būtų užtikrintas bazinis tiekimas;

124. ragina EGA ir kitas konkursus skelbiančias agentūras sukurti specialią UAS įsigijimo kryptį, skirtą pažangių UAS įsigijimui iš rinkos, siekiant apeiti įprastus daugiamečius įsigijimo procesus ir paslaugų sutartis;

125. ragina užtikrinti, kad EGF projektai ir kitos ES bendrosios gynybos

srities viešųjų pirkimų iniciatyvos turėtų pirmenybinius užsakymus, kurie padėtų pagreitinti pirkimų procesus ir sumažinti su viešaisiais pirkimais susijusias komplikacijas;

MVĮ ir netradicinių pardavėjų įtraukimas

126. ragina plėtoti nacionalinę gynybos pramonę ir remti vietos viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, nedarant poveikio technologijai taikomiems kokybės, saugos ir saugumo reikalavimams;

127. ragina mažinti kliūtis netradiciniams pardavėjams patekti į rinką, panaikinant neesminius saugumo reikalavimus ankstyvosiose bandymų ir diegimo stadijose, kad MVĮ ir netradiciniai pardavėjai galėtų dalyvauti gynybos inovacijų srityje;

Esminių dronų komponentų gamybos veiksmų planas

128. ragina Komisiją kartu su NATO parengti esminių dronų komponentų gamybos veiksmų planą, kuriame būtų numatytos tikslinės subsidijos esminių komponentų, visų pirma bešepečių nuolatinės srovės variklių, ličio baterijų, jutiklių ir adityviajai gamybai ES; ragina plėtoti ir gaminti esmines ir besiformuojančias technologijas bei medžiagas ES, įskaitant optinius prietaisus, ryšių modulius ir adityviąją gamybą; pabrėžia, kad reikia užtikrinti ES atsparumą ir nepriklausomumą dronų gamybos srityje, nustatant griežtus tinkamumo kriterijus, kad būtų užtikrintas tiekimo grandinės atsparumas, ir siekti ilgalaikio tikslo – strateginio savarankiškumo, kurį būtų galima pasiekti kuriant vietos Europos dronų technologijas, pagrįstas esminiais ES gaminamais komponentais ir remiamas atspariomis tiekimo grandinėmis;

129. pabrėžia, kad tokiu veiksmų planu turi būti užtikrintas bendradarbiavimas su Europos MVĮ;

130. pabrėžia, kad į jį būtina įtraukti lustus, pažangią programinę įrangą ir kibernetinį atsparumą;

Reglamentavimo aplinka / ASV

Reglamentavimo supaprastinimas ir suderinimas

131. pabrėžia, kad reikia pašalinti nereikalingą reglamentavimo ir administracinę naštą, visų pirma tenkančią MVĮ, dronų pramonei ir jos tiekėjams ir sukurti Europos dronų suverenumo indeksą, kuris taptų ES masto audito priemone, skirta įvertinti kiekvienos platformos priklausomybės nuo ne ES šalių procentinę dalį, kad būtų galima pirmiausia finansuoti platformas ir programas, kurių didžiausia dalis komponentų yra pagaminta valstybėse narėse;

132. ragina sparčiau priimti ES vidaus licencijų išimtis, kad būtų palengvinta vidaus prekyba ir sustiprinta išorės eksporto kontrolė;

133. ragina pagerinti reguliavimo ir eksporto kontrolės suderinimą:

    a. sukuriant visos ES eksporto licencijų išdavimo ir Reglamento (ES) 2021/821 reikalavimus atitinkančius komponentų patekimo kelius, kad Europos dronai taptų konkurencingesni užsienyje, kartu laikantis ES ir nacionalinių eksporto taisyklių, kad Europos dronai taptų konkurencingesni užsienyje;

    b. suderinant civilinių dronų reglamentus (pvz., EASA standartus) su karinių viešųjų pirkimų poreikiais, siekiant paspartinti dvejopo naudojimo inovacijas;

Pramoninis savarankiškumas, AVS sąlyga ir veiklos efektyvumas

134. pabrėžia, kad finansavimo skyrimas dronų ir C-UAS kūrimui ir gamybai turėtų būti grindžiamas vien tik veiksmingumo, saugumo, atsparumo ir veiklos rezultatų kriterijais;

135. ragina teikti pirmenybę atsarginėms dalims, moduliniam taisomumui ir greito variklio keitimo gebėjimams, siekiant užtikrinti, kad daliniai ir toliau veiktų kovos sąlygomis; pabrėžia, kad reikia nuoseklios pramonės ir tiekimo grandinės politikos, kuria Europos pramonei būtų teikiamos paskatos gaminti pritaikomas ir lengvai taisomas sistemas, kartu išlaikant pakankamas esminių komponentų atsargas; ragina Komisiją ir valstybes nares pašalinti viešųjų pirkimų kliūtis, kurios trukdo laiku pagaminti ir dislokuoti svarbiausią gynybos įrangą;

Gamybos saugumas ir visa apimantis ES dronų reglamentas

136. ragina Komisiją ir valstybes nares teikti pirmenybę ES ginklų gamintojų ir Europos gynybos pramonės objektų stiprinimui ir apsaugai, siekiant sumažinti galimas hibridines ar tiesiogines dronų grėsmes jų gamybos linijoms;

137. ragina Komisiją parengti ES bepiločių orlaivių dokumentų rinkinį, kuriame daugiausia dėmesio būtų skirta dronų ir kovos su dronais sistemoms ir papildomiems pajėgumams, ir kuriame būtų pateikta esamų priemonių panaudojimo strategija siekiant skatinti MTTP ir ypatingos svarbos tiekimo grandinių lokalizavimą bei parengti reglamentą dėl dronų panaudojimo civiliniais ir kariniais tikslais, kurie dera su dabartiniu grėsmių scenarijumi;

138. ragina skirti daugiau investicijų, kurios būtų orientuotos į kitos kartos skaitmeninių technologijų integravimą į dronų ir kovos su dronais gynybos sistemas, siekiant didesnio jų atsparumo, išplečiamumo ir veiksmingumo;

139. ragina suderinti kovos veiksmų taisykles dėl puolamųjų UAS naudojimo visose valstybėse narėse, įskaitant eksporto kontrolę ir teisines sistemas, užtikrinant visišką atitiktį tarptautinei

humanitarinei teisei;

Darbo planas dėl pagrindinių medžiagų

140. ragina Komisiją parengti darbo planą siekiant sukurti strateginius esminių komponentų, be kita ko, sprogmenų, propelentų, kapsulių, anglies pluošto karkasų, elektroninių įtaisų, variklių, mikrolustų ir kitų UAS, USV ir UUV gamybai reikalingų pagrindinių medžiagų rezervus ir atsargas, mažinant priklausomybę nuo trečiųjų šalių ir didinant Europos gynybos pramoninės ir technologinės bazės atsparumą;

141. pabrėžia, kad šie rezervai turėtų būti valdomi koordinuojant veiksmus su NATO, siekiant užtikrinti sąveiką ir išvengti atsargų dubliavimo;

142. pabrėžia naujos dronams skirtos laidinio valdymo technologijos, skirtos kovoti su trukdžiais ir elektronine kova, svarbą;

143. ragina Europos įmones gaminti šiuos optinius skaidulinius jungiamuosius kabelius ES arba NATO valstybėje narėje, siekiant išvengti neskaidrių technologijų ir sustiprinti dronų technologinių komponentų saugumą;

ES finansiniai paketai – daugiametė finansinė programa (DFP), priemonė SAFE, „ReArm“ ir kt.

Strateginis finansavimas ir ES finansiniai paketai

144. pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad įgyvendinant dabartines priemones ir kitą DFP būtų užtikrintas tvarus dronų srities gynybos inovacijų, įgūdžių, sertifikavimo standartų, bandymų ir mokymo infrastruktūros vystymas visoje Sąjungoje;

145. ragina suteikti Ukrainai galimybę pasinaudoti SAFE mechanizmu, kad būtų įtrauktos investicijos į UAS pajėgumų plėtojimą;

146. ragina skubiai priimti 2025 m. birželio mėn. Komisijos pateiktą bendrą gynybos dokumentų rinkinį, kurio tikslas – sumažinti administracinę ir biurokratinę naštą (pvz., leidimų išdavimą) bei kliūtis (pvz., galimybę gauti finansavimą) gynybos įmonėms, organizacijoms ir valstybėms narėms, taip palengvinant novatoriškų dronų sprendimų kūrimą ir gamybą;

147. ragina Komisiją pasinaudoti finansavimo programomis, pavyzdžiui, SAFE, siekiant pabrėžti ES šalių poreikį plėtoti savo dronų pramonę, ir rekomenduoja valstybėms narėms skirti šiam poreikiui pelnytą dėmesį ir prioritetą;

Gynybos priemonių ir investicijų sistemų derinimas

148. pabrėžia C-UAS technologinių pajėgumų svarbą; ragina valstybes nares tinkamai investuoti į dronų ir C-UAS pajėgumus;

149. primena, kad su dronais susijusios investicijos turėtų būti suderintos su Sąjungos priemonėmis, kuriomis remiama gynybos pramoninė bazė, įskaitant, jei taikytina, Ypatingos svarbos žaliavų aktą, Europos lustų aktą[17], Europos strateginių technologijų platformą (STEP) ir kitas sistemas, siekiant užtikrinti, kad dvejopo naudojimo inovacijomis būtų reikšmingai prisidedama prie operacinės parengties;

150. ragina EGA į būsimą ES PPP įtraukti konkrečius dronų pajėgumų tikslus, kurie bus stebimi vykdant suderintą metinę priežiūrą gynybos srityje (CARD) ir kuriuos rems projektai, vykdomi pagal nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą (PESCO);

151. palankiai vertina SAFE ir gynybai skirto nuosavo kapitalo priemonės naudojimą siekiant padidinti gamybą, užtikrinti tiekimo grandines ir remti MVĮ dalyvavimą bepiločių sistemų sektoriuje;

152. ragina Komisiją stiprinti EGF vertinimo balais paskatas, palankias tarptautiniams konsorciumams, bendroms platformoms ir iš esmės ES kilmės turiniui; pabrėžia, kad tokios priemonės yra gyvybiškai svarbios siekiant konsoliduoti paklausą, didinti atsparumą ir išplėsti Europos autonominius dronų pajėgumus; remia suverenumo indekso, skirto įvertinti priklausomybės nuo ES nepriklausančių šaltinių sumažėjimą visoje dronų vertės grandinėje ir jį skatinti, kūrimą;

Valdymas ir subsidiarumas lėšų valdymo srityje

153. ragina Komisiją ir valstybes nares, laikantis subsidiarumo principo, įtraukti vietos ir regionų administracijas į ES gynybos projektų valdymą;

Tiekimo grandinių stiprinimas

Į kitas šalis perkeltos veiklos sugrąžinimas ir pramonės lokalizavimas

154. ragina valstybes nares teikti pirmenybę į kitas šalis perkeltos esminių komponentų gamybos sugrąžinimui:

    a. bendrai finansuojant gamybos įrenginius valstybėse narėse, skirtus bešepečiams nuolatinės srovės varikliams, ličio jonų baterijoms, puslaidininkiams ir elektrooptiniams jutikliams gaminti, pasitelkiant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes;

---

17 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1781, kuriuo nustatoma Europos puslaidininkių ekosistemos stiprinimo priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/694, (Lustų aktas) (OL L 229, 2023 9 18, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj).

b. teikiant valstybių narių remiamas subsidijas ir mokesčių lengvatas įmonėms, norinčioms lokalizuoti gamybą ES ir užtikrinant, kad tai būtų koordinuojama ES lygmeniu siekiant užtikrinti kuo didesnį veiksmingumą ir sušvelninti konkurencijos iškraipymus vidaus rinkoje;

c. pasinaudojant Europos lustų aktu, kad skiriant strateginį finansavimą puslaidininkių sektoriui būtų teikiama pirmenybė gynybos srities prietaikoms;

155. pabrėžia, kad reikia visapusiškų / ES pastangų, siekiant užtikrinti patikimą prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų, tokių kaip litis, retųjų žemių magnetai ir puslaidininkiai, ir investuoti į didelio našumo baterijas, jutiklius ir saugius duomenų perdavimo ryšius;

156. ragina plėsti bendrus saugumo susitarimus su strateginiais partneriais, siekiant stiprinti tiekimo grandinės atsparumą ir abipusę prieigą prie strateginių technologijų;

Įvairinimas ir strateginiai atsarginiai pajėgumai

157. ragina sukurti atsargines ir diversifikuotas tiekimo grandines, kurios:

a. skatintų dviejų tiekėjų principu grindžiamas esminių dronų komponentų pirkimo strategijas iš kelių ES valstybių narių ir bendraminčių partnerių;

b. remtų retųjų žemių elementų gavybos ir perdirbimo pastangas pagal Ypatingos svarbos žaliavų aktą, kartu kuriant ličio, kobalto ir neodimio magnetų perdirbimo pajėgumus;

c. sukauptų esminių dronų komponentų ekstremaliųjų situacijų atsargas, skirtas naudoti geopolitinių tiekimo sutrikimų atveju;

d. užtikrintų, kad dronų gamyba būtų decentralizuota visoje ES, siekiant riboti tiekimo grandinės riziką ir didinti dronų tiekimo saugumą;

Darbo jėga, standartai ir tvarios partnerystės

158. pabrėžia, kad reikia investuoti į darbo jėgą ir gamybos infrastruktūrą:

a. standartizuojant atvirąsias sąveikumo architektūras ir sąsajas;

b. nustatant privalomus atvirus modulinių technologijų standartus visoms ES finansuojamoms dronų sistemoms, kad būtų galima keisti savaiminio įdiegimo komponentus (pvz., jutiklius, radijo ryšio įrangą), gaunamus iš įvairių tiekėjų, ir koordinuojant veiksmus su NATO, siekiant suderinti standartus ir sąveikumo poreikius;

159. primena Grenlandijos ministro pirmininko Jenso-Frederiko Nielseno 2025 m. spalio 8 d. kreipimąsi į Parlamentą ir pabrėžia strateginę reikšmę stiprinti ES ir Grenlandijos bendradarbiavimą, kad Europos įmonės, bendradarbiaudamos su Grenlandijos vyriausybe, galėtų naudotis žaliavomis, taikydamos tvarias praktikas;

Bandymų įrenginiai ir ES vidaus mokymai

Bandymų infrastruktūra ir reglamentavimo supaprastinimas

160. ragina Komisiją ir valstybes nares pripažinti, kad svarbu bandyti dronus ir naujas technologines naujoves didelėse atvirose erdvėse, siekiant užtikrinti tokių inovacijų saugumą, efektyvumą ir veiksmingumą; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares sumažinti nereikalingą biurokratizmą ir biurokratinę naštą, supaprastinti bandymų procedūras ir sudaryti palankesnes sąlygas sparčiai diegti ir vertinti naujas dronų technologijas;

161. skatina bendras iniciatyvas, siekiant užtikrinti greitą prieigą prie bandymų infrastruktūros, pašalinant pasenusias reguliavimo kliūtis arba perduodant bandymus išorės paslaugų teikėjams, kad bandymai galėtų būti atliekami sąlygomis, atitinkančiomis operacinę aplinką;

162. mano, kad reglamentai dėl UAS bandymų reikalavimų elektroninės kovos, tolimųjų skrydžių ir nestandartinių dažnių juostų srityse yra ypatinga kliūtis, trukdanti valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms pasiekti kokybinį karinį pranašumą, ir skatina pagerinti prieigą patikimiems UAS pajėgumų novatoriams, kad būtų užtikrinta dažna ir lengva prieiga prie bandymų vietų;

Inovacijų padaliniai ir DI grindžiamas mokymas

163. ragina valstybes nares remti nuolatinius inovacijų padalinius ir mokymus nacionalinėse saugumo tarnybose, kur išbandomos komercinės technologijos realiomis operacinėmis sąlygomis ir galutinių vartotojų;

164. ragina Europos Sąjungos karinį štabą (EUMS) ir EGA užtikrinti bendrą valstybių narių mokymą dirbti su DI grindžiamomis UAS sistemomis ir remti DI UAS sistemų įsigijimą, kad jos galėtų būti išbandytos ir patikrintos operaciniu požiūriu svarbiomis sąlygomis, siekiant užtikrinti, kad realiose situacijos jos veiktų efektyviai;

Bendri poligonai, integracija ir sąveikumas

165. ragina vykdyti valstybių narių bendradarbiavimą bendrai steigiant NATO inovacijų poligonus, kuriuose ginkluotosios pajėgos ir pardavėjai galėtų vykdyti bandymus ištisus metus;

166. siūlo sukurti ES mechanizmą, skirtą atrinktų bepiločių ir kovos su bepiločiais dronais sistemų integracijos ir sąveikumo bandymams,

įskaitant kibernetinės, elektroninės kovos ir kovos veiksmų taisyklių (ROE) scenarijus, kuriant patikrintus integracijos profilius, o ne techninius demonstravimus;

167. ragina Komisiją įtraukti į savo tvarių investicijų palengvinimo susitarimus nuostatą, kad Europos dronų pramonė ir valstybės narės turi užtikrinti pakankamus pagrindinių medžiagų ir komponentų, kurie yra būtini UAS plėtrai, rezervus;

Sertifikavimas

168. ragina EGA visose valstybėse narėse parengti daugiakalbes, standartizuotas operatorių sertifikavimo procedūras;

169. ragina skatinti agreguotos sistemos architektūrą, kad komponentai (pvz., koviniai užtaisai, radijo ryšio įranga, kameros) galėtų būti atnaujinami nepriklausomai, be visos platformos pakartotinio sertifikavimo;

Standartizacija

Technologiniai standartai, moduliškumas ir skaitmeninė integracija

170. ragina EGF savo mokslinių tyrimų ir plėtros procesuose institucionalizuoti greitą prototipų kūrimą, modulinį projektavimą ir skaitmeninės kartos C2 kaip standartą visose plėtros modeliuose;

171. ragina Komisiją užtikrinti, kad būsimais reglamentais būtų sudarytos sąlygos saugiai, patikimai ir lanksčiai integruoti dronus, didžiausią dėmesį skiriant kibernetiniam saugumui, gedimams atsparioms sistemoms ir dvejopo naudojimo standartizavimui;

172. ragina UAS taikyti principą „pirmiausia komercinis“, pagal kurį pirmenybė teikiama tiesioginiam pirkimui iš komercinių tiekėjų, siekiant išbandyti naujus įsigijimo modelius, kuriuos vėliau būtų galima pritaikyti kitose pajėgumų srityse;

173. ragina užtikrinti, kad specialusis UAS finansavimas priklausytų nuo plačių su misija suderintų kategorijų, kad būtų galima sparčiai spręsti problemas ir remti komercines inovacijas;

174. ragina EGA sukurti vientisą skaitmeninę platformą, skirtą ištisiniam bendradarbiavimui su komerciniu sektoriumi valdyti, kurioje būtų galima realiuoju laiku bendrauti, sekti pasiūlymus ir stebėti pažangą;

Sąveikumas ir operatyvinės sistemos

175. atkreipia dėmesį į greito aptikimo, priskyrimo ir neutralizavimo pajėgumų ypatingą svarbą bepilotėms sistemoms ir ragina sukurti bendrą ES sistemą, skirtą tarpvalstybiniam keitimuisi duomenimis, sąveikiam informuotumui apie padėtį ir bendriems taikymosi į

taikinius protokolams, siekiant užkirsti kelią įsibrovimams ir į juos reaguoti; pabrėžia, kad toks bendradarbiavimas turėtų apimti bendrus jutiklių ir C2 standartus, prireikus koordinuotus viešuosius pirkimus ir saugaus keitimosi telemetrijos duomenimis ir pranešimais apie incidentus realiuoju laiku mechanizmus, kad būtų galima koordinuoti veiksmus visose valstybėse narėse ir su Europos valstybėmis NATO narėmis; pabrėžia, kad reikia nustatyti ES masto sąveikumo standartą, nustatant atvirus modulinių technologijų standartus C-UAS sistemoms pagal EGF finansuojamas programas, siekiant užtikrinti „savaiminio įdiegimo“ suderinamumą ir sumažinti susaistymą su pardavėjais; pažymi, kad svarbu standartizuoti I–III klasės dronų eksploatavimo reikalavimus visoje ES, kad būtų galima vykdyti bendrus pirkimus ir užtikrinti sąveikumą, remiantis gebėjimais pagrįstu skirstymu į kategorijas, kuriuo atsižvelgiama į skirtingos naudojimo paskirties dronų, kuriuose pasitelkiama elektroninės kovos integracija ir grėsmių aptikimas naudojant DI, eksploatavimo standartus;

Reguliavimo modernizavimas ir aviacijos sauga

176. ragina atnaujinti aviacijos reguliavimo sistemą, kad būtų užtikrinta aviacijos sauga, atsižvelgiant į vis dažnesnį dronų ir kovos su dronais infrastruktūros naudojimą;

Dirbtinis intelektas

Technologinė pažanga ir strateginė svarba

177. ragina Komisiją pripažinti ir toliau skatinti besiformuojančiųjų technologijų strateginę svarbą Europos dronų pramonei, visų pirma dirbtinio intelekto srityje; primena operaciją „Voratinklis“ ir Ukrainos dronuose naudojamą technologiją, kuria buvo sudarytos sąlygos šioms bepilotėms sistemoms savarankiškai identifikuoti ir naikinti karinius taikinius; ragina EGF lėšomis toliau remti ir plėtoti tokias programas kaip AIR-D-EPE, siekiant pažangos mokslinių tyrimų, bandymų ir dirbtiniu intelektu grindžiamų sprendimų, skirtų autonominiam dronų veikimui ir navigacijai, diegimo srityje;

178. taip pat rekomenduoja kurti kintamo masto kontrolės algoritmus, kuriais išbandomos spiečių strategijos ir sintezuojama aplinka;

Operatyvinė plėtotė ir atsirandanti rizika

179. pripažįsta, kad dronai sparčiai tobulėja, į juos integruojant DI algoritmus, skirtus sprendimų priėmimui realiuoju laiku, kliūčių išvengimui ir misijų optimizavimui, taip užtikrinant didesnį autonomiškumą, tikslumą ir universalumą. taip pat pripažįsta, kad kai visiškai autonominiai dronai bus panaudoti mūšio lauke, tai žymiai apsunkins karinių ir civilinių ekstremaliųjų situacijų planavimo specialistų darbą visais lygmenimis, todėl kils pavojus, kad dar labiau sustiprės UAS keliama grėsmė, pavyzdžiui, visiškai

autonominių dronų spiečiai, smūgiai giliame priešo užnugaryje ir tiksliniai nužudymai;

Valdymas, etika ir tarptautinė teisė

180. ragina valstybes nares užtikrinti, kad naujų kovos sistemų, įskaitant autonominius dronus, kūrimas ir diegimas būtų griežtai valdomas pagal tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę, ir žmogaus dalyvavimo procese principą, siekiant užtikrinti prasmingą žmogaus kontrolę naudojant mirtiną jėgą;

Kreipiamosios energijos ginklai

181. ragina teikti pirmenybę kietakūnių baterijų kūrimui ir gamybai, nes jos yra pagrindinis veiksnys, padedantis kurti naujos kartos dronus ir gynybos technologijas;

182. pažymi, kad šių baterijų energinis tankis yra didesnis, jų naudojimo trukmė ilgesnė ir jos greičiau įkraunamos; pabrėžia, kad jų nedegūs kietieji elektrolitai žymiai padidina saugumą ir sumažina gaisro ar sprogimo riziką, todėl kietakūnės baterijos yra labai svarbios stiprinant ES technologinį savarankiškumą ir veiklos atsparumą;

183. ragina Komisiją, EGA ir EGF teikti pirmenybę pažangių elektroninės kovos sistemų ir kreipiamosios energijos ginklų technologijų, skirtų kovoti su potencialiomis hibridinėmis grėsmėmis ir dronų antpuoliais, nukreiptais prieš valstybes nares, moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai;

184. be to, ragina skatinti kovos technologijų ir apsaugos priemonių, galinčių sušvelninti tokių kreipiamosios energijos ginklų poveikį, kūrimą;

Adityvioji gamyba

185. ragina valstybes nares toliau ieškoti nebrangių galimybių, įskaitant adityviąją gamybą, ir ragina skirti EGF finansavimą moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai UAS kovinių galvučių pajėgumų srityje, siekiant sukurti naujas kovines galvutes ir naujus kovinėms galvutėms skirtus cheminius metodus, daugiausia dėmesio skiriant pataikymui ginklu į taikinį;

Įgūdžių ugdymas

186. pripažįsta ES gynybos inovacijų sistemos (EUDIS) verslo spartinimo priemonės vaidmenį racionalizuojant dronų ir C-UAS pajėgumų kūrimą ir diegimą visose valstybėse narėse, pasitelkiant greitą prototipų kūrimą, bendrus bandymus ir spartesnį naujų technologijų sertifikavimą, siekiant neatsilikti nuo besikeičiančių karo lauko reikalavimų;

187. ragina EUDIS išplėsti gyvųjų laboratorijų veiklą bent trijose valstybėse narėse, įtraukiant Ukrainą kaip asocijuotąją partnerę;

188. ragina Komisiją pradėti visuomenės švietimo kampaniją apie atsakingą technologijų naudojimą gynybos, civilių gyventojų apsaugos ir teisinės atsakomybės mechanizmų srityse, siekiant užtikrinti teisėtumą ir politinę paramai dronų naudojimo plėtrai;

189. ragina įgyvendinti studentų mokymo programas visose valstybėse narėse, koordinuojant veiksmus su NATO ir EGA, siekiant remti ugdymą dronų skraidinimo, įskaitant techninius įgūdžius ir inžinerijos žinias, srityje ir skatinti visuomenės susidomėjimą;

190. ragina valstybes nares, Ukrainą ir Komisiją parengti ir įgyvendinti veiksmus, kuriais siekiama gerinti įgūdžius dronų kūrimo ir eksploatavimo srityje, įskaitant susijusius su programinės ir aparatinės įrangos komponentais, taip pat pritraukti specialistų iš kitų giliųjų technologijų sektorių, remti judrių grupių, gebančių projektuoti, gaminti ir programuoti atitinkamą programinę įrangą, kūrimą; pabrėžia, kad tai turėtų apimti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) srities švietimo iniciatyvas, pavyzdžiui, dronų gamybos praktinius seminarus, internetinius seminarus ir hakatonus, skirtus mokyti žmones dronų konstravimo ir eksploatavimo; šiuo atžvilgiu palankiai vertina Komisijos jau įgyvendintas iniciatyvas, pavyzdžiui, EUDIS hakatonus ir „BraveTechEU“, kurių tikslas – palengvinti novatoriškų gynybos sprendimų kūrimą ir skatinti suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą;

Geriausia praktika ir doktrina

Atgrasymo ir gynybos pozicija ir 42 straipsnio 7 dalis

191. ragina pirmose gretose esančias valstybes nares priimti strateginius plėtros planus ir investicijų sistemas ir apibrėžti strategines programas ir projektus, kuriais siekiama plėtoti ir užtikrinti visapusiškus dronų ir C-UAS pajėgumus jų teritorijose, apimant visą pajėgumų ciklą nuo mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros, bandymų ir sertifikavimo iki gamybos, dislokavimo ir mokymo; pabrėžia, kad tokios pastangos turėtų būti remiamos, prireikus naudojant ES priemones, pavyzdžiui, EGF, Europos gynybos pramonės programą ir ES greitojo dislokavimo pajėgumus;

192. pabrėžia, kad šios priemonės yra būtinos siekiant užtikrinti tinkamą, koordinuotą ir savalaikį atsaką į kintančius hibridinius ir tradicinius saugumo iššūkius, su kuriais susiduria Europa, ypač savo rytiniame ir pietiniame flanguose;

193. ragina visoje ES taikyti pritaikytą, rizika grindžiamą požiūrį į kovos su dronais pajėgumus, atsižvelgiant į skirtingus veiklos poreikius; pažymi, kad, nors rytiniame flange reikia derinti aktyvias kovos su

dronais ir puolamųjų tikslių smūgių galimybes, kad būtų galima atremti ir atgrasyti antžemines grėsmes bandymo įsiveržti atveju, kitoms valstybėms, įskaitant Vidužemio jūros regiono valstybes, gali būti reikalingi kitokie pajėgumų prioritetai; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti naštos pasidalijimą; prašo Komisijos įvertinti pajėgumų paketus atsižvelgiant į regioninius grėsmių profilius, siekiant kuo labiau padidinti veiksmingumą ir įgyvendinimo greitį, nepakenkiant bendram Europos sąveikumui;

194. ragina valstybes nares būti pasirengusias aktyvuoti ES sutarties 42 straipsnio 7 dalį, kai tokie agresyvūs veiksmai prilygsta ginkluotam išpuoliui arba prisideda prie rengimosi numatomam įvykdyti išpuoliui;

195. primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares apibrėžti veikimo procedūras ir mechanizmus tuo atveju, jei valstybė narė aktyvuoja ES sutarties 42 straipsnio 7 dalį;

196. pabrėžia, kad tokiu straipsnio taikymu turėtų būti aktyvuotas ES reagavimo mechanizmas, įskaitant koordinuotas gynybos priemones, greitus žvalgybos informacijos mainus, savitarpio pagalbą, taip pat vieningą strateginę komunikaciją, siekiant užtikrinti atgrasymą, solidarumą ir visuomenės atsparumą visoje ES;

197. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai pateikti konkrečius planus, kaip praktiškai įgyvendinti ES sutarties 42 straipsnio 7 dalį dėl savitarpio pagalbos, be kita ko, reaguojant į dronų keliamą grėsmę, užtikrinant valstybių narių, ypač tų, kurių geografinė padėtis lemia, kad jos yra tiesiogiai pažeidžiamos neišvengiamų grėsmių ir iššūkių, solidarumą;

198. remia NATO pastangas stiprinti Europos atgrasymo ir gynybos poziciją rytiniame flange, be kita ko, pradėjus operaciją „Eastern Sentry“ ir plėtojant visą spektrą pagal šią operaciją numatytų priemonių; ragina dėti atgrasymo pastangas glaudžiai bendradarbiaujant su NATO ir šalimis partnerėmis ir ragina ES užtikrinti, kad nė viena ES valstybė narė nebūtų pašalinta iš *ad hoc* ES ir NATO bendradarbiavimo gynybos ir saugumo srityje;

Dronų akademija

199. ragina Komisiją, EGA ir valstybes nares įsteigti Europos gynybos dronų akademiją, kurioje būtų rengiami inžinieriai, operatoriai ir techniniai pareigūnai bei sprendimus priimantys asmenys, priklausantys vadovavimo struktūroms; ragina užtikrinti, kad šioje akademijoje būtų galima įgyti jungtinius laipsnius, joje būtų teikiamas profesinis mokymas ir operatorių sertifikavimas bendradarbiaujant su pramone ir pirmaujančiais technikos universitetais; pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti atitiktį veiklos standartams, į programas reikia įtraukti privalomus modulius

dirbtinio intelekto, robotikos, elektroninės kovos, pajėgų apsaugos ir kibernetinio atsparumo srityse;

200. ragina mokslinių tyrimų institutuose, technikos universitetuose ir karo akademijose įsteigti specializuotus mokymo padalinius, kurie koordinuotų su dronais susijusias mokymo programas tarpusavyje, su universitetais ir visose ES bei NATO valstybėse narėse, užtikrindami geriausios praktikos mainus ir mokymo programų, orientuotų į civilinės saugos modulius ir dvejopo naudojimo prietaikas, sąveiką;

Decentralizacija

201. ragina sukurti EGA valdomą ES „dronų ir kovos su dronais inovacijų mechanizmą“, siekiant užtikrinti nuolatinį bendrą puolamųjų ir gynybinių pajėgumų vystymą; pabrėžia, kad toks ciklas padidintų Europos atsparumą asimetrinėms grėsmėms, kartu užtikrinant, kad etiniai, teisiniai ir veiklos standartai evoliucionuotų lygiagrečiai su technologinėmis inovacijomis;

202. pabrėžia, kad kliovimasis vien tik dideliais centralizuotais gamybos įrenginiais didina pažeidžiamumą strateginių smūgių ir tiekimo sutrikimų atveju; pažymi, kad decentralizuoti gamybos modeliai, pavyzdžiui, Ukrainoje sukurti modeliai, pasirodė esą padidinantys veiklos atsparumą karo metu, nes sumažina visuotinį neveikimą sukeliančių gedimo taškų skaičių;

203. ragina formuoti nacionalinę ir ES politiką, kuria būtų remiamas mišrus pramoninis požiūris, derinant strateginius įsitvirtinusių gynybos pramonės gamintojų pajėgumus su lanksčiais, mažais gamybos klasteriais, MVĮ tinklais ir civiliniu bei kariniu bendradarbiavimu, kad būtų galima greitai gaminti vietoje, kurti modulines tiekimo grandines, geografiškai paskirstytą techninę priežiūrą ir greitai atlikti remontą vietoje, kaip papildymą didelio masto pramonės programoms;

204. pabrėžia, kad ES finansinėse priemonėse ir su gynyba susijusiuose finansavimo mechanizmuose, įskaitant EGF ir EGPP, turėtų būti atsižvelgiama į tokius decentralizuotus ir mišrius modelius, nustatant tinkamumo kriterijus ir projektų paramą, užtikrinant, kad lankstumas, atsparumas ir masto keitimas būtų vertinami kartu su pramonės pajėgumais;

205. primena Audito Rūmų išvadą, kurioje nustatyta, kad Komisija prieš skelbdama kvietimus teikti paraiškas finansavimui gauti neatliko išsamaus poreikių vertinimo ir neapibrėžė infrastruktūros trūkumų kiekybiškai; todėl ragina, kad ateityje atliekant trūkumų analizę pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę būtų aiškiai įtraukti su dronais susiję transporto mazgai, energetikos ir ryšių objektai, siekiant užtikrinti, kad dvejopo naudojimo infrastruktūra būtų planuojama remiantis įrodymais, o ne *ad hoc* kriterijais;

Doktrinos suderinimas ir paklausos telkimas

206. ragina skubiai suderinti doktriną ir dronų paklausos telkimą su Ukraina, kad būtų supaprastintas dronų kūrimas ir integravimas;

207. ragina gerokai sustiprinti bendradarbiavimą su Ukraina gynybos srityje, visų pirma dronų technologijų ir atsakomųjų priemonių srityje, be kita ko, stiprinant valstybių narių ir Ukrainos bendradarbiavimą pramonės srityje;

208. pabrėžia, kad turi būti paspartinti ir supaprastinti viešųjų pirkimų procesai, siekiant užtikrinti, kad pajėgumai būtų sutelkti laiku, nepaisant itin trumpų technologinių ciklų bepiločių sistemų srityje, dėl kurių reikia nuolatinių inovacijų ir prisitaikymo;

209. pabrėžia, kad bendradarbiavimas ir keitimasis patirtimi su Ukraina yra labai svarbūs, tačiau pabrėžia, kad derinant doktrinas reikėtų atsižvelgti į skirtingas kiekvienos valstybės narės veiklos realijas ir gynybos struktūras;

PESCO

210. ragina parengti ES masto dronų pajėgumų plėtros planą pagal PESCO sistemą, siekiant suderinti nacionalinius biudžetus ir sumažinti dubliavimąsi;

211. palankiai vertina pavyzdinius ES projektus, tokius kaip „Eurodrone“, „INTERACT“, šeštosios bangos PESCO pastangos, EGA robotų spiečių parodomieji įrenginiai ir „U-space“ / Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos sistemos, kurie yra esminiai Europos dronų ekosistemos komponentai; pabrėžia jų vaidmenį rengiant pagrindą būsimiems pajėgumams ir ragina valstybes nares plėsti bendrą kūrimą, konsoliduoti pastangas ir prisitaikyti prie kylančių grėsmių tempo;

212. pažymi, kad bendradarbiavimo pajėgumų plėtojimo programos, kurių tikslas – rasti veiksmingus ir ekonomiškus C-UAS sprendimus, jau pradėtos įgyvendinti pagal EGF (jungtinės Europos C-UAS sistemos ir Europos C-UAS) ir PESCO (C-UAS) sistemas;

213. ragina peržiūrėti šias programas, kad jų tikslai ir numatomi rezultatai, ypač lemiami kare Ukrainoje įgytos patirties, atitiktų naują dronų karo realybę;

214. pabrėžia, kad norint pasiekti pageidaujamų rezultatų, projektams, kuriais siekiama plėtoti pažangiausias C-UAS technologijas, turi būti skiriamas pakankamas finansavimas visais etapais, nuo mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros iki industrializacijos ir viešųjų pirkimų;

215. palankiai vertina tai, kad kuriamos bendros Europos UAS platformos,

tokios kaip Europos vidutinio skrydžio aukščio ir didelio nuotolio nuotoliniu būdu valdomų orlaivių sistema *Eurodrone*, arba potenciali kovos su UAS įranga, tokia kaip Aviacinio elektroninio smogiamojo pajėgumo įrenginys, kaip pažangiausi projektai Europos bendradarbiavimo gynybos srityje pagal PESCO; skatina nagrinėti galimybes vykdyti panašius gynybos projektus, pavyzdžiui, susijusius su jūriniais dronai, nešiojamais kovos su dronais įrenginiais arba integruotais elektroninės kovos moduliais;

216. apgailestauja dėl nerimą keliančio projekto *Eurodrone* vėlavimo;

217. ragina stiprinti EGA ir programos „Europos horizontas“ bendradarbiavimą, siekiant skatinti dvejopo naudojimo inovacijas ir programų plėtrą;

Atsargų kaupimas

218. ragina visose valstybėse narėse kaupti dronų komponentų ir ypatingos svarbos žaliavų atsargas, o ne užbaigtas sistemas, ir tose pačiose vietose kaip ir NATO sandėliai įsteigti prevenciškai dislokuotus remonto ir atkūrimo centrus, siekiant užtikrinti ilgalaikę operacinę parengtį ir sparčią atnaujintų komponentų rotaciją; ragina Komisiją integruoti šias pastangas į visa apimančią žaliavų strategiją, kuria būtų užtikrintos tiekimo grandinės, sumažinant strateginę priklausomybę nuo Kinijos kaip svarbaus žaliavų ir mineralų tiekėjo;

219. pabrėžia, kad tiekimo grandinės sutrikimai, susiję su ypatingos svarbos komponentais, pavyzdžiui, varikliais, baterijomis ir puslaidininkiais, apribojo Europos MVĮ įmonių galimybes veiksmingai prisidėti prie ES gynybos pramoninės bazės; ragina sukurti „prieigos prie komponentų atsargų“ mechanizmą, kuris leistų EGA ir valstybių narių sertifikuotoms MVĮ įsigyti tokius komponentus iš ES strateginių atsargų sutartomis kainomis ir atsiskaityti natūra, kai bus padidės gamybos mastas; primygtinai reikalauja, kad Ukraina taip pat turėtų turėti prieigą prie šių atsargų;

220. pažymi, kad šis požiūris visiškai atitinka plano „ReArm Europe“ ir Europos lustų akto tikslus, stiprinančius pramonės pasirengimą ir atsparumą visoje ES;

221. pažymi, kad karas Ukrainoje parodė, jog technologijų ciklai bepiločių sistemų srityje yra itin trumpi, todėl reikia nuolat diegti naujoves ir prisitaikyti; pabrėžia, kad bendradarbiavimas ir keitimasis patirtimi su Ukraina yra labai svarbūs, tačiau derinant doktrinas reikėtų atsižvelgti į skirtingas kiekvienos valstybės narės veiklos realijas ir gynybos struktūras;

222. ragina kurti agreguotas sistemas su keičiamais komponentais, kad būtų galima neatsilikti nuo sparčių masinės gamybos dronų inovacijų ciklų ir prisitaikyti prie nuolat kintančių oro gynybos reikalavimų didelio intensyvumo nenumatytose situacijose;

223. tačiau pabrėžia, kad tokio pasirengimo ir atsargų kaupimo pajėgumų išlaikymas pramonei kainuoja daug, ir kad be aiškių viešųjų gairių ir finansinės paramos įmonės vargu ar galės išlaikyti esminių komponentų atsargas; siūlo, kad nacionalinės tiekimo saugumo agentūros galėtų veikti kaip pagrindinių komponentų importuotojos ir didmenininkės, taip užtikrindamos pakankamą atsargų lygį, sudarydamos sąlygas reguliariai rotuoti atsargas ir sumažindamos finansinę naštą atskiroms įmonėms; pabrėžia, kad šiam modeliui reikėtų koordinuotos viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ir specialių finansavimo mechanizmų tiek nacionaliniu, tiek ES lygmeniu, siekiant užtikrinti atsparumą ir tiekimo tęstinumą;

224. ragina parengti patrauklumo bankams priemonių rinkinį, kuriuo būtų padidintas gynybos finansavimo efektyvumas, paskelbiant standartinius Europos investicijų banko / EGF paskolų paketų šablonus, įskaitant etapų grafikus, garantijų nuostatas ir intelektinės nuosavybės sąlygas, siekiant sumažinti teisinius nesutarimus su valstybių narių bankais, kurie dalyvauja paskirstant su gynyba susijusias kredito linijas;

225. ragina Komisiją įtraukti į savo tvarių investicijų palengvinimo susitarimus priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, jog Europos dronų pramonė ir valstybės narės turi užtikrinti pakankamus pagrindinių medžiagų ir komponentų, kurie yra būtini UAS plėtrai, rezervus;

226. ragina Komisiją integruoti šias pastangas į visa apimančią žaliavų strategiją, kuria užtikrinamos tiekimo grandinės, sumažinant strateginę priklausomybę nuo Kinijos, ir rekomenduoja valstybėms narėms užtikrinti dronų tiekimo saugumą nustatant esminius komponentus ir kompetencijas, kurie turi būti įgyjami vietoje;

Specialus EGA biudžetas

227. ragina Europos Vadovų Tarybą įgalioti EGA nustatyti specialų lankstų UAS skirtą biudžetą, kuris apimtų visą pajėgumų gyvavimo ciklą, įskaitant mokslinius tyrimus ir plėtrą, prototipų kūrimą, mokymą, dislokavimą ir techninę priežiūrą, ir nustatyti lanksčius reikalavimus ir asignavimus, kad būtų paspartintas įsigijimas ir dislokavimas;

228. mano, kad Europos ginkluotės programos struktūra (SEAP) gali būti naudinga priemonė UAS plėtrai, nes ji apima visą pajėgumų gyvavimo ciklą, spartindama atitinkamų pajėgumų įsigijimą ar gamybą ir jų prieinamumą;

229. ragina Komisiją, Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir valstybes nares, konsultuojantis su NATO, nustatyti specialias ES finansavimo linijas, skirtas greitiems kovinių UAS dalinių viešiesiems pirkimams, mokymui, palaikymui ir atsarginių dalių tiekimui;

Priešakinės linijos valstybių aptikimo sistemos

230. mano, kad daugybė Rusijos dronų įsibrovimų į daugelio valstybių narių oro erdvę rodo, kad ES ne tik gresia pavojus, bet ir kad ji yra provokuojama;

231. mano, kad naikintuvų ar karinių dronų skrydžiai per suverenios valstybės oro erdvę nėra hibridinis veiksmas, o sąmoningas jos suvereniteto pažeidimas;

232. ragina ES ir valstybes nares plėtoti pajėgumus, padedančius atgrasyti, greitai aptikti, priskirti ir perimti, ir būti pasirengusioms neutralizuoti tokius išpuolius;

233. rekomenduoja valstybėms narėms, visų pirma priešakinės linijos valstybėms, iš esmės patobulinti arba įdiegti raketų ir dronų paleidimo aptikimo sistemas, kurios galėtų perduoti informaciją visoje ES ir veiktų kaip Europos daugiasluoksnės oro gynybos pajėgumų skydas;

234. ragina visiškai integruotis į NATO oro ir kosmoso gynybos struktūras, siekiant maksimaliai padidinti sąveikumą;

235. ragina pagal ES dangaus skydo iniciatyvą integruoti C-UAS pajėgumus į platesnę Europos integruotos oro ir priešraketinės gynybos sistemos struktūrą ir remia ES masto ankstyvojo perspėjimo ir dalijimosi duomenimis tinklą, kuriame aptikimo telemetrija ir paleidimo indikacijos integruojamos į ES ir nacionalines oro gynybos valdymo sistemas;

236. primena, kad tik taikant visapusišką 360 laipsnių požiūrį ES gali veiksmingai apsaugoti savo sienas;

237. ragina ES tikslingai bendrai finansuoti kovos su dronais gynybos priemones, skirtas ypatingos svarbos energetikos ir transporto infrastruktūrai apsaugoti priešakinės linijos valstybėse narėse;

238. rekomenduoja valstybėms narėms įgyvendinti bazinę, daugiasluoksnę C-UAS apsaugą ypatingos svarbos infrastruktūrai, pavyzdžiui, energetikos sistemoms, transporto mazgams, telekomunikacijų tinklams ir kosminės erdvės antžeminiams segmentams, remiantis sąveikiomis sąsajomis ir bendrosiomis techninėmis specifikacijomis, pasitelkiant suderintą pranešimų apie incidentus teikimą ir aiškų civilinį ir karinį koordinavimą, pagrįstą elektroninės kovos mokymu ir bandymais, kurie teisiškai leidžiami ir kuriais saugiai vengiama konfliktų;

Bendras reguliaraus mokymo finansavimas

239. rekomenduoja bendrai finansuoti EGA teikiamą reguliarų mokymą ir techninių ekspertinių žinių plėtrą visose karinės tarnybos

akademijose ir karininkų pirminio rengimo įstaigose, juos koordinuojant su Europos saugumo ir gynybos koledžu, kuris remia techninių pajėgumų komponentus rengdamas bendrus mokymus, kuriuose pirmenybė teikiama tokioms pagrindinėms sritims kaip žmogaus ir dronų spiečiaus sąsaja, dronų spiečiaus intelekto algoritmai, tinklo paribio kompiuterija, saugūs duomenų ryšiai, daugiafunkcės programos / platformos, eksperimentinių platformų, skirtų DI taktiniam vystymui, modeliavimas ir modeliavimas, optimizuojantis grėsmių seką ir ginklų efektyvumą, užtikrinant, kad tokia veikla būtų suderinta su NATO mokymo standartais ir padėtų stiprinti bendrus Europos pajėgumus ir siekti sąveikumo tikslų, be kita ko, DI, robotikos ir kosmoso technologijų integravimo, siekiant didinti konkurencingumą;

Bendros C-UAS pratybos civilinės saugos planavimo srityje

240. rekomenduoja integruoti C-UAS į bendras pratybas ir ES lygmens civilinės saugos planavimą, daug dėmesio skiriant ypatingos svarbos infrastruktūrai, kad policija, oro uostų administracijos ir energetikos sektoriaus veiklos vykdytojai galėtų naudotis ES masto mokymais ir standartizuotais C-UAS pajėgumais;

241. ragina stiprinti eksperimentus tiesiogiai dalyvaujant pramonei ir kartotinius bandymus lauke, siekiant greitai patvirtinti naujas kovos su dronais technologijas ir operatyvines koncepcijas;

242. ragina valstybes nares pirmumo tvarka integruoti vadovavimo ir valdymo sistemas su pirmojo reagavimo tarnybomis, civiline gynyba ir UAS gynybos doktrina, siekiant užtikrinti, kad civilinė parengtis, prieglobsčio suteikimas, ankstyvasis perspėjimas ir technologinė integracija būtų kiek įmanoma labiau optimizuoti;

243. mano, kad įgyvendinant Direktyvą dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo[18] reikėtų atsižvelgti į neteisėto dronų naudojimo keliamas grėsmes, ir ragina Komisiją sukurti reglamentavimo sistemą, leidžiančią valstybės saugumo institucijoms, įskaitant policiją, sienos apsaugos tarnybas ir kitas vidaus saugumo pajėgas, įsigyti ir naudoti C-UAS sistemas; pabrėžia, kad toks leidimas turėtų būti suteikiamas laikantis griežtų priežiūros ir atskaitomybės nuostatų, palyginamų su tomis, kurios taikomos mirtiniems ginklams, siekiant užtikrinti veiksmingą civilinės infrastruktūros apsaugą, ir laikantis ES saugos ir saugumo standartų;

ES masto UAS standartizacija

244. ragina ES mastu standartizuoti UAS, nustatyti, kad nuolatinis

---

18 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB (OL L 333, 2022 12 27, p. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

tinkamumas skraidyti ilgainiui taptų privalomas, ir užtikrinti, kad būtų būtinai naudojama atvira Žemės stebėjimo kibernetinė infrastruktūra ir Europos karinių orlaivių tinkamumo skraidyti reikalavimai (EMAR), visapusiškai paisant valstybių narių suverenumo ir užtikrinant, kad tokiais reikalavimais nebūtų sukurta nereikalinga administracinė našta ar kad jie netrukdytų inovacijoms bei MVĮ augimui;

245. ragina Komisiją, pasitelkiant ES prekybos priemones, stebėti dronų gamintojų, taikančių neskaidrias duomenų tvarkymo praktikas, plitimą; ragina parengti reglamentavimo sistemą, kuria būtų užtikrintas visiškas ES naudojamų dronų techninės ir programinės įrangos technologijų atsekamumas;

Bandymų poligonų išplėtimas

246. ragina išplėsti sertifikuotus bandymų poligonus, skirtus mokymams apie dronų pajėgumus ir jų integravimui, kuriuose pramonės atstovai ir ginkluotosios pajėgos galėtų greitai kartu kurti, išbandyti ir imituoti su dronais susijusius sprendimus veiklos sąlygomis;

247. ragina Komisiją skirti tinkamą finansavimą šių vietų pajėgumų ir infrastruktūros kūrimui, kad būtų pasiektas optimalus jų inovacijų potencialas; ragina įtraukti MVĮ ir startuolius, siekiant paspartinti mokslinius tyrimus ir plėtrą, kad būtų sustiprintas Europos technologinis pranašumas;

248. pripažįsta, kad laipsniškas dronų pajėgumų integravimas į tarptautinius padalinius, pavyzdžiui, neseniai į NATO priešakinių pajėgų brigadą Latvijoje įtrauktas kovos su dronais elementas, yra pavyzdys būsimam pajėgų vystymui; ragina intensyviau naudoti esamus sertifikuotus bandymų poligonus mokymui ir integracijai; pabrėžia, kad operatoriai turi turėti galimybę naudotis saugiais poligonais, imitavimo aplinkomis ir šaudymo pratybomis, kad galėtų treniruotis spiečių taktikos, kovos su UAS ir autonominio taikymosi į taikinį srityse; pažymi, kad bendri Europos centrai, remdamiesi Kanados vadovaujamo priešakinių pajėgų bataliono operatyvine patirtimi su dronais rytiniame flange, pagerintų tarpvalstybinio mokymo galimybes, sąveikumą, doktrinų konvergenciją ir veiksmingumą visoje ES;

249. ragina Komisiją, konsultuojantis su valstybėmis narėmis, supaprastinti reglamentus dėl negyvenamų bandymų vietų, kad būtų galima atlikti bandymus pagal bendrus saugos standartus; ragina įtraukti DI pagrįstą modeliavimą ir tikroviškas pratybas, siekiant užtikrinti technologijų parengtį ir doktrininį aktualumą;

250. ragina Komisiją prireikus sumažinti administracinę naštą, siekiant supaprastinti procedūras pagal gynybos parengties bendro rinkinio nuostatas;

251. pažymi, kad Europoje pagaminti dronai turi būti išbandyti realiomis karo sąlygomis, tokiomis kokios yra Ukrainoje;

252. rekomenduoja finansuoti ir sukurti EGA valdomą „gynybos metavisatą“, skirtą modeliuojamoms dronų kovoms (jūrų ir oro), pradedant dalelėmis grindžiamą modeliavimu, o vėliau pereinant prie didelės skiriamosios gebos aplinkos;

253. rekomenduoja kurti ir dažnai vertinti pažangias dronų spiečių koordinavimo strategijas, naudojant našiąja kompiuterija palaikomą modeliavimo aplinką;

254. pripažįsta, kad dronų spiečių bandymams ir sintezei reikalinga našiosios kompiuterijos infrastruktūra su grafikos procesorių klasteriais ir lygiagrečiai atliekamu apdorojimu, o išplečiamumui reikalingas kintamo masto skaičiavimas; todėl rekomenduoja, kad EGA finansavimu pirmenybė būtų teikiama mokymams šioje srityje;

255. pabrėžia, kad reikia stiprinti civilinį ir karinį oro erdvės koordinavimą, visų pirma integruojant dronus į sistemos „U-space“ koridorius pagal Bendro Europos dangaus iniciatyvą; remia bendras modeliavimo ir perėmimo pratybas, kuriose dalyvautų civiliai, teisėsaugos ir kariniai subjektai, siekiant didinti pasirengimą įvairių sričių grėsmėms; pažymi, kad tokios pratybos turėtų būti vykdomos kasmet privalomai, taip užtikrinant ilgalaikį pasirengimą ir sąveikumą;

Grėsmių stebėsenos platforma

256. rekomenduoja sukurti Europos hibridinių grėsmių stebėsenos platformą, skirtą bepilotėms sistemoms, kurią administruotų ES hibridinių grėsmių analizės ir informavimo centras ir koordinuotų Europos Sąjungos karinis štabas, vadovaujant ES Bendram žvalgybinės informacijos analizės centrui;

257. pabrėžia, kad platforma turėtų teikti strateginius įspėjimus Tarybos Politiniam ir saugumo komitetui, remdamasi Tarybos Europos Sąjungos karinio komiteto ir ES Karinių misijų planavimo ir vykdymo centro karine informacija, ir būti suderinama su NATO, jos Bendros kibernetinės gynybos kompetencijos centru ir valstybių narių ankstyvojo įspėjimo sistemomis bei remtis jų informacija; pabrėžia, kad būtina reguliariai informuoti Parlamento suinteresuotuosius subjektus, siekiant užtikrinti tinkamą priežiūrą ir sudaryti sąlygas priimti įrodymais pagrįstus politinius sprendimus;

258. pabrėžia, kad priešakinės linijos ES valstybės narės turėtų pasinaudoti savo regionine patirtimi ir strategine padėtimi, kad pagerintų informuotumą apie padėtį ir operatyvinį veiksmingumą;

259. ragina įgyvendinti ES masto informuotumo apie padėtį lygmens veiksmą, finansuojant integruotą UAS sekimo ir grėsmių duomenų

bazę, sukurtą pagal NATO integruotos oro ir priešraketinės gynybos (IAMD) sistemų modelį, skirtą pagerinti aptikimą, koordinavimą ir civilių apsaugą tarpvalstybiniu mastu;

260. ragina valstybes nares paskirti nacionalinį C-UAS operacijų centrą, kuris užtikrintų visą parą trunkantį koordinavimą ir sąveikų dalijimąsi duomenimis tarp kompetentingų institucijų, įskaitant civilinės aviacijos ir oro navigacijos tarnybas, teisėsaugos, gynybos, žvalgybos, sienos ir pakrančių apsaugos, civilinės saugos valdžios institucijas ir ypatingos svarbos infrastruktūros valdytojus, taip pat su kitomis valstybėmis narėmis, remiantis bendromis arba atviromis sąsajomis, suderintais ataskaitų teikimo formatais ir tvirtomis teisinėmis bei privatumo apsaugos sistemomis;

261. pripažįsta „Danijos modelį“ kaip geriausią praktiką, kuria turėtų sekti valstybės narės, siekdamos įsigyti pažangiausias ginklų sistemas už mažiausią galimą kainą, tuo pačiu remdamos Ukrainos ekonomiką ir skatindamos spartesnius mokslinius tyrimus ir plėtrą įmonėse, kurios yra geriausiai pasirengusios diegti naujoves atsižvelgiant į karo veiksmų realijas;

262. pabrėžia valstybių narių galimybę leisti kurti gynybos pajėgumus vykdant bendrus viešuosius pirkimus ir bendradarbiaujant pramonės srityje su Ukrainos įmonėmis;

263. ragina vykdyti bendrus Europos Sąjungos karinio štabo (EUMS) ir Ukrainos ginkluotųjų pajėgų (UGP) eksperimentus su UAS, kurie sudarytų sąlygas supaprastinti integraciją Europos lygmeniu, užtikrinant išplečiamumą, sąveikumą ir kuriuose būtų pasinaudota Ukrainos privalumais – agreguotais, nebrangiais sprendimais, skaitmeninės kartos C2 ir lauko sąlygomis grindžiamomis inovacijomis;

Bendras elektroninės kovos ir kovos su elektronine kova pajėgumų kūrimas

264. pripažįsta, kad suintensyvėjus elektroninei kovai Ukrainoje prasidėjo lenktynės dėl užtveriamųjų trukdymų pajėgumų, o tai parodė, kad ginkluotosios pajėgos turi įveikti šį iššūkį bendrai plėtodamos elektroninės kovos pajėgumus, kurie gali įveikti kovos su dronais ginklus, šuolinio dažnio perjungimą, režimą neprisijungus prie tinklo ir kitus vengimo manevrus;

C2 sistemos

265. ragina investuoti į veiksmingų, efektyvių ir elektroninei kovai atsparių matricų belaidžio duomenų perdavimo ryšio metodų kūrimą, kad būtų galima užtikrinti veiksmingą C2 mūšio lauke, kuriame galimai gausu nepilotuojamų skraidomųjų prietaisų ir nepilotuojamų antžeminių transporto priemonių, kuriems veikti reikalingas veiksmingas belaidis duomenų perdavimas;

266. ragina Komisiją ir EGA teikti pirmenybę GOVSATCOM ir IRIS² programų integravimui, siekiant užtikrinti patikimą, saugų ir ekonomišką palydovinį ryšį, kuriuo remiamos ES gynybos misijos ir dronų C2 sąsajos;

267. ragina tikslingas EGF investicijas į mažos delsos, didelės spartos palydovinius terminalus ir atsparius borto ryšio įrenginius, siekiant užtikrinti duomenų perdavimą realiuoju laiku ir apsaugą nuo radijo trukdžių, perėmimo ir trukdžių;

268. ragina Komisiją ir valstybes nares nustatyti sąveikius C3 standartus, kuriais pilotuojamos ir bepilotės sistemos būtų integruojamos į visas ES ir NATO sistemas;

269. ragina EGF ir EGPP lėšomis remti vienodas, saugias architektūras, kuriose būtų naudojama DI ir debesų kompiuterija pagrįsta duomenų sintezė, kad būtų galima koordinuotai realiuoju laiku vykdyti daugiaplatformes operacijas, užtikrinant žmogaus atliekamą priežiūrą ir kibernetinį saugumą;

ES ir NATO bendradarbiavimas kovos su dronais srityje

ES ir NATO dronų kompetencijos centras

270. ragina sukurti bendrą ES ir NATO dronų kompetencijos centrą, kuris veiktų priešakinės linijos valstybėje ir kuriame būtų dislokuotos NATO priešakinės pajėgos, veiktų bandymų įrenginiai ir dronų gamybos centras, siekiant supaprastinti bendras pratybas ir tarpusavio pakeičiamumą visose valstybėse narėse;

271. ragina ES ir NATO dronų kompetencijos centrą bendradarbiauti įgyvendinant PESCO projektą dėl karinio mobilumo ir su Europos oro transporto vadovavimo centru, siekiant parengti bendrus standartus, taikomus bepiločių sistemų transportavimui, degalų papildymui ir dislokavimui karinio mobilumo koridoriais;

272. pabrėžia, kad tokiame centre turi būti taikomas 360 laipsnių požiūris, jame turi būti vengiama dubliuoti esamas NATO struktūras ir sutelkiamas dėmesys į greitą Ukrainos patirties perdavimą;

273. siūlo iki 2027 m. sukurti ES dronų operacijų kompetencijos centrų tinklą, kurio kiekvienas centras specializuotųsi tam tikroje srityje (pvz., dronų savižudžių, spiečių, pagrindinių laivų, taktinių UAS, jūrų dronų ir kovos su UAS), telkdamas nacionalinę patirtį ir derindamas veiklą su NATO kompetencijos centrais ir EGA suderinta sertifikavimo sistema;

Ukrainos, NATO ir ES žinių perdavimo programos

274. ragina nustatyti Ukrainos, NATO ir ES žinių perdavimo programų institucinę struktūrą vykdant rotacinius darbuotojų mainus su

Ukrainos ginkluotosiomis pajėgomis ir išplečiant bendras mokymų programas, vykdomas vadovaujant EUMS ir jo ES padaliniui Vyriausioje sąjungininkų pajėgų Europoje vadavietėje; rekomenduoja įsteigti nuolatinį bendrai finansuojamą ES, NATO ir Ukrainos mokymų ir logistikos centrą priešakinėje linijoje esančioje valstybėje, siekiant racionalizuoti operacinį planavimą, logistiką ir techninę priežiūrą, daugiausia dėmesio skiriant dronų išliekamumo realiomis sąlygomis ir inovacijų pamokoms;

275. ragina ES ir NATO bendradarbiauti institucionalizuojant Ukrainos mūšio lauke įgytą patirtį integruojant doktrinos ir technologijų naujoves į šiuolaikines mūšio sąlygas, bendradarbiaujant su Europos saugumo ir gynybos koledžu bei EUMS;

276. ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę dalyvauti mokymo misijose Ukrainoje, siekiant visapusiškai perimti Ukrainos ginkluotųjų pajėgų turimą patirtį ir novatoriškus metodus;

277. rekomenduoja, kad šis bendradarbiavimas taip pat turėtų apimti keitimąsi operatyvine patirtimi dronų padalinių kaip nepriklausomų ginkluotųjų pajėgų rūšių integravimo srityje, kaip neseniai parodė Ukraina, įsteigdama Bepiločių sistemų pajėgas;

278. ragina siekti sinergijos tarp ES bendradarbiavimo su Ukraina ir NATO ir Ukrainos inovacijų srities bendradarbiavimo gairių, kaip pagrindinės priemonės, padedančios užmegzti glaudesnius ryšius tarp mokslinių tyrimų institucijų ir gynybos pramonės, supaprastinti inovacijų procesus ir sudaryti sąlygas greitam prototipų kūrimui ir dronų sistemų diegimui;

279. ragina kasmet rengti bendras dronų doktrinos integravimo pratybas visose BSGP operacijose ir ES kovinėse grupėse, koordinuojamas per Karinių misijų planavimo ir vykdymo centrą ir vertinamas bendradarbiaujant su NATO Jungtinių pajėgų vadaviete ir Jungtiniu analizės, mokymų ir švietimo centru, siekiant užtikrinti doktrinos suderinamumą ir operacijų realistiškumą;

280. rekomenduoja pradėti bendras ES ir NATO pratybas, skirtas gynybai nuo dronų spiečių, atsparumui elektroninei kovai, pigiems kinetiniams efektoriams ir kreipiamosios energijos sistemoms daugianacionaliniuose bandymų poligonuose, suteikiant ES struktūrinį stebėtojo statusą ir abipusę prieigą ES vadovaujamoms iniciatyvoms;

281. ragina integruoti UAS ir C-UAS technologijas į EUMS ir valstybių narių nuolatinių karinių pratybų struktūrą;

ES ir NATO dronų koordinavimo grupė

282. ragina įsteigti nuolatinę ES ir NATO koordinavimo grupę, kuri padėtų užpildyti su doktrina ir veikla susijusias spragas tarp ES ir

NATO operacijų, taip pat nuolatinę bendrą koordinavimo grupę EUMS, kuriai būtų pavesta sinchronizuoti su dronais susijusią doktriną, nustatyti pajėgumų integracijos prioritetus ir padėti ES BSGP misijoms ir NATO operacijoms tikruoju laiku keistis informacija;

Bendrų sąveikumo standartų nustatymas

283. ragina parengti bendrą ES ir NATO UAS sąveikumo standartą, skirtą bendriems ryšių protokolams, UAS / C-UAS klasifikavimo sistemoms ir dalijimosi duomenimis formatams, kurie būtų privalomi visoms BSGP misijoms ir suderinti su NATO C-UAS doktrina, kad būtų užtikrintas sklandus bendrų operacijų koordinavimas; pabrėžia glaudaus NATO ir ES bendradarbiavimo svarbą siekiant pasinaudoti abiejų organizacijų papildomais vaidmenimis, kad būtų stiprinama Europos gynyba ir atgrasymas; visų pirma ragina Komisiją pasiūlyti teisiškai privalomas priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad būtų laikomasi NATO standartų;

284. primygtinai reikalauja, kad EGF, EGPP ir plano „ReArm Europe“ finansavimas būtų suteikiamas tik griežtai laikantis šių standartų, siekiant išvengti priklausomybės nuo tiekėjo ir užtikrinti maksimalų „savaiminio įdiegimo“ suderinamumą; ragina vadovautis 2019 m. gynybos srities mokslinių tyrimų parengiamųjų veiksmų INTERACT (bepiločių ginkluotųjų pajėgų sistemų sąveikumo standartai) projekto rezultatais kaip geriausia praktika;

285. ragina institucionalizuoti dronų integravimą į BSGP misijas, nustatyti bendrus sąveikumo standartus su NATO ir taikyti daugiasluoksnės gynybos modelį kovai su UAS keliamomis grėsmėmis;

286. rekomenduoja institucionalizuoti bendrus C-UAS bandymus BSGP ir NATO įrenginiuose bei inovacijų poligonuose;

287. ragina pagal ES dangaus skydo iniciatyvą integruoti C-UAS pajėgumus į platesnę Europos integruotos oro ir priešraketinės gynybos sistemos struktūrą;

288. ragina pradėti taikyti BSGP atsakingo technologijų naudojimo gynybos srityje sistemą, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros pastabas, sutelkiant dėmesį į civilinių gyventojų patirtos žalos mažinimą, duomenų apsaugą ir atskaitomybės mechanizmus;

289. ragina ES ir NATO bendradarbiauti įgyvendinant NATO greitojo priėmimo veiksmų planą, kurio tikslas – paspartinti nacionalines viešųjų pirkimų procedūras; ragina valstybes nares pertvarkyti įsigijimo ciklus, be kita ko, sukuriant galimus UAV kaip paslaugos įsigijimo modelius, bandymų protokolus ir sertifikavimo sistemas, siekiant užtikrinti, kad karinės inovacijos neatsiliktų nuo grėsmių aplinkos; atsižvelgdamas į tai palankiai vertina būsimą pasiūlymą dėl

ES gynybos pramonės transformacijos veiksmų gairių;

290. ragina Komisiją ir valstybes nares susieti NATO greitojo priėmimo veiksmų plano įgyvendinimą su ES karinio mobilumo infrastruktūros projektais, užtikrinant, kad naujai sukurtos dronų sistemos galėtų būti greitai transportuojamos ir integruojamos į bendras operacijas;

***Ad hoc* strateginės partnerystės**

Dronų koalicija

291. pritaria ES bendradarbiavimui su Tarptautine dronų koalicija siekiant suderinti mūšio laukui skirtus viešuosius pirkimus su EGF tikslais; ragina Komisiją išnagrinėti galimybę su pagrindiniais partneriais bendrai finansuoti su dronais susijusią gamybą, užtikrinant sinergiją su ES pramonės ir technologijų iniciatyvomis;

292. pripažįsta nuolatinį vaidmenį, kurį atlieka Dronų koalicija standartizuojant UAS, jos gyvybiškai svarbią pagalbą Ukrainai ir užtikrinant, kad valstybės narės neatsiliktų nuo greitai kintančių reikalavimų mūšio lauke; ragina valstybes nares pasinaudoti šia partneryste, siekiant sutrumpinti ilgai trunkančius viešuosius pirkimus ir leidimų išdavimo procedūras, sumažinti kūrimo ir bandymo reikalavimus ir taip padėti greitai įgyti UAS;

293. remia ES bendradarbiavimą su Tarptautine dronų koalicija ir ragina valstybes nares prisijungti ir aktyviai prisidėti prie koalicijos, kuri toliau perka dronus ir remia novatoriškus sprendimus, siekiant stiprinti Ukrainos ginkluotųjų pajėgų mūšio lauke pajėgumus; ragina valstybe nares suderinti savo viešuosius pirkimus mūšio lauko srityje su Dronų koalicijos tikslais; ragina Komisiją išnagrinėti galimybes su pagrindiniais partneriais bendrai finansuoti su dronais susijusią gamybą ir skatinti pramoninį bendradarbiavimą, užtikrinant sinergiją su ES pramonės ir technologijų iniciatyvomis;

Saugumo ir gynybos partnerystės bendradarbiavimas

294. ragina pasitelkti naujus susitarimus dėl ES strateginių partneryščių ir saugumo ir gynybos partnerystės, kad būtų sukurta reglamentavimo aplinka ir viešųjų pirkimų procesai, kurie būtų koordinuojami kartu su dabartine Europos ekosistema ir integruojami į ją, pagal kurią strateginiai partneriai pritrauktų reikiamų ypatingos svarbos pajėgumų ir žaliavų ir kurioje daug dėmesio būtų skiriama bendram varomųjų technologijų, signalų žvalgybos, elektroninės kovos priemonių, kinetinių ir lazerių sprendimų ir misijoms būtinos programinės įrangos kūrimui;

295. pabrėžia, kad svarbu į Europos dronų pajėgumų stiprinimą įtraukti ES šalis kandidates, kurios visiškai suderino savo politiką su ES BSGP;

Nauji dvišaliai susitarimai dėl dronų

296. rekomenduoja sudaryti dvišalius susitarimus su ES nepriklausančiais strateginiais partneriais dėl saugios bendros gamybos ir technologijų perdavimo, naudojant bendro kūrimo ir bendro finansavimo modelius, kad būtų galima naudotis patikrintomis sistemomis ir kartu stiprinti gamybos pajėgumus;

297. pabrėžia, kad šiuose susitarimuose turi būti numatytos griežtos intelektinės nuosavybės apsaugos priemonės ir užtikrinama Europos pramonės konkurencingumo ir technologinio suverenumo apsauga, taip pat užtikrinamas sąveikumas su ES nepriklausančiomis NATO pajėgomis, visų pirma ES nepriklausančiomis Vakarų Europos valstybėmis;

298. ragina Komisiją įtraukti norinčias Vakarų Balkanų šalis į dronų sienos projektą, taip pat stiprinti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityse, įskaitant gebėjimų stiprinimą, kovą su hibridinėmis grėsmėmis ir ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą;

299. ragina teikti pirmenybę dronams skirtai paramai pagal Europos taikos priemonę ir kitas atitinkamas ES išorės veiksmų priemones, kad šalys partnerės galėtų veiksmingai kovoti su asimetrinėmis grėsmėmis ir būtų geriau pasirengusios kovos su terorizmu operacijoms;

300. pripažįsta didelę padarytą pažangą ir įgytą patirtį, kurią dronų ir besiformuojančių technologijų bei dvejopo naudojimo mokslinių tyrimų srityje pasiekė bendraminčiai demokratiniai partneriai Indijos ir Ramiojo vandenyno regione; ragina stiprinti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje bei partnerystę su ES Indijos ir Ramiojo vandenyno regionų partneriais, įskaitant Taivaną, visų pirma dronų technologijų ir susijusių pramonės sektorių srityje; pabrėžia, kad siekiant stiprinti saugumą ir atsparumą svarbu kurti saugias, nuo Kinijos nepriklausomas demokratinėmis vertybėmis grindžiamas tiekimo grandines;

301. rekomenduoja naudoti bendro vystymo ir bendro finansavimo modelius su bendraminčiais partneriais, kurie nepažeidžia ES ir jos valstybių narių saugumo interesų, siekiant gauti prieigą prie patikrintų sistemų ir kartu didinti ES gamybos pajėgumus;

302. ragina Komisiją užtikrinti, kad nauji ES prekybos ar politiniai susitarimai su kitomis šalimis arba galimi esamų susitarimų pakeitimai nekeltų pavojaus galimybėms naudotis pagrindinėmis technologijomis, reikalingomis dronų kūrimui, ar jais nebūtų sukurta pažeidžiama priklausomybė;

Bendradarbiavimas su Ukraina

303. pabrėžia, kad šiuo metu dvi šalys, turinčios didžiausią patirtį karo

veiksmų naudojant dronus srityje, yra Rusija ir Ukraina;

304. ragina ES ir jos valstybes nares bendradarbiauti su Ukraina visose su dronais susijusiose iniciatyvose, kad būtų paspartintas dronų kūrimas ES ir padidinta parama Ukrainai; visų pirma ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę dalyvauti mokymo misijose Ukrainoje, susijusiose su karo veiksmais naudojant dronus ir kova su dronais, siekiant visapusiškai pasinaudoti Ukrainos ginkluotųjų pajėgų turima patirtimi ir novatoriškomis technologijomis;

305. rekomenduoja institucionalizuoti žinių iš Ukrainos dalijimąsi, plėtojant oficialias mainų programas tarp Ukrainos nuotolinių pilotų ir ES / NATO instruktorių, koordinuojamas per NATO Jungtinį analizės, mokymų ir švietimo centrą, NATO saugumo paramos Ukrainai centrą ir EGA, siekiant užtikrinti, kad mūšio lauke patikrinta taktika būtų greitai pritaikyta internalizuota;

306. rekomenduoja pradėti vykdyti ilgalaikius ir sistemingus geriausios praktikos ir mokymų mainus su Ukraina, integruojant jų operatyvinę ir taktinę karinę patirtį įvairiais lygmenimis, įskaitant strateginio vadovavimo lygmeniu;

307. ragina įtraukti Ukrainos ekspertus į valdymo tarybas, bandomųjų projektų grupes ir bandomuosius mokymų mainus;

308. ragina sukurti įgytos patirties ir koordinavimo duomenų bazę, prie kurios prisidėtų Ukraina, siekiant rinkti duomenis apie kovos veiksmus, skelbti patvirtintą taktiką ir greitai atnaujinti doktriną;

309. ragina EGA įsteigti biurą Ukrainoje, pasitelkiant esamą ES gynybos inovacijų biurą ir EGA atašė, įgaliotą dalyvauti Ukrainos ir valstybių narių darbo grupėse, siekiant palengvinti keitimąsi geriausia praktika tarp Ukrainos ir valstybių narių;

310. ragina Ukrainą siųsti daugiau dronų nuotolinių pilotų į ES ir NATO mokymo įstaigas ir programas, kad padidėtų valstybių narių, su kuriomis Ukraina gali bendradarbiauti, skaičius;

311. pripažįsta, kad Ukrainos dronų gamybą labai apsunkina kapitalo investicijos, ir primygtinai ragina naudoti įšaldytą Rusijos turtą, siekiant padėti Ukrainai plėtoti dronų gamybą;

312. primygtinai ragina Komisiją, valstybes nares bei jų gynybos pramonės įmones remti, investuoti ir bendradarbiauti su Ukrainos gynybos pramone, siekiant kuo veiksmingiau, laikantis Danijos modelio, išnaudoti visą gamybos pajėgumų Ukrainoje potencialą;

313. ragina stiprinti pramoninį bendradarbiavimą su Ukrainos dronų gamintojais, kurie yra patikrinti kovos sąlygomis, prieinami ir pajėgūs; primygtinai ragina valstybes nares ir jų gynybos pramonės įmones papildomai investuoti, steigti bendras įmones ir vystyti

partnerystes su Ukraina bendrai kuriant gynybos produktus ES, visų pirma, UAS ir C-UAS srityje;

314. pabrėžia, kad reikia parengti ilgalaikę strategiją, kaip skatinti dronų pajėgumų inovacijas ir plėtrą pasibaigus karui Ukrainoje, nes dronai ir toliau bus naudojami kituose pasauliniuose konfliktuose, o sutelkus dėmesį tik į Europos erdvę, kyla rizika, kad bus praleista galimybė dalyvauti vykstančioje pasaulinėje dronų technologijų plėtroje ir evoliucijoje;

Reglamentavimo aplinkos koordinavimas su strateginiais partneriais

315. ragina valstybes nares užtikrinti reguliavimo aplinką ir viešųjų pirkimų procesus, kuriuose būtų koordinuojama ir integruojama esama Europos ekosistema į ją įtraukiant strateginius partnerius, pvz., Jungtines Valstijas, Jungtinę Karalystę, Kanadą, Australiją ir Japoniją, visų pirma, kad jie suteiktų reikalingus pajėgumus ir žaliavas, pabrėžiant bendrą varomųjų technologijų, elektroninės kovos priemonių, lazerių ir ypatingos svarbos misijų programinės įrangos kūrimą;

316. pripažįsta valstybių narių ir ES nepriklausančių šalių reguliavimo sistemų skirtumus ir skatina bendradarbiauti su kitomis pagrindinėmis dronus gaminančiomis valstybėmis, siekiant suderinti reguliavimą ir remti saugesnę pasaulinę UAS integraciją;

317. pabrėžia, kad Lustų aktu nustatyta puslaidininkių ekosistema taip pat turėtų remti Europos dronų koridorių ir karinės mobilumo infrastruktūros skaitmeninį pagrindą, užtikrinant saugų keitimąsi duomenimis, jutiklių duomenų sintezę ir DI grindžiamą tiek karinių, tiek civilinių bepiločių sistemų eismo koordinavimą;

318. ragina atlikti tiekimo grandinės analizę ir sugrąžinti į kitas šalis perkeltą esminių komponentų, būtinų ilgalaikiams dronų gamybos pajėgumams užtikrinti, gamybą;

319. pabrėžia, kad svarbu palaikyti bendradarbiavimą ir keitimąsi technine bei operatyvine patirtimi kuriant, gaminant ir eksploatuojant bepilotes sistemas, be kita ko, su partneriais už ES ir NATO ribų;

320. pabrėžia, kad toks bendradarbiavimas turėtų apimti inžinierių, mechatronikos specialistų, IT ekspertų ir elektronikos bei optoelektronikos specialistų bendradarbiavimą, siekiant stiprinti inovacijas, sąveikumą ir technologijų plėtrą visoje gynybos ekosistemoje;

321. ragina užtikrinti didesnę Lustų akto ir ES gynybos finansavimo iniciatyvų sinergiją pasitelkiant šio akto Europos lustų iniciatyvą ir Europos puslaidininkių tarybą, siekiant padėti toliau plėtoti puslaidininkių gamybą valstybėse narėse;

Dronų ir kovos su terorizmu operacijos už ES ribų

C-UAS integravimas į ES kovos su terorizmu pratybas

322. ragina parengti kovos su terorizmu padaliniams skirtą agreguotą C-UAS mokymo programą, kuri apimtų dronų atpažinimą, užtvarų diegimo metodus ir etiško įsilaužimo imitavimą;

323. ragina įtraukti C-UAS doktriną į bendras ES kovos su terorizmu pratybas, kurias vykdo EGA ir FRONTEX; pabrėžia dalijimosi žvalgybos informacija su NATO ir strateginiais partneriais svarbą siekiant numatyti teroristų dronų panaudojimą;

324. ragina naudoti dronus ES misijose ir FRONTEX pasienio operacijose, siekiant stebėti įtariamų teroristų judėjimą, kontrabandos ir prekybos žmonėmis maršrutus bei migracijos spaudimo zonas; pažymi, kad naudojant UAS gaunama didelės skiriamosios gebos vaizdinė informacija, taip pat jose yra terminiai, daugiaspektriniai ir sintezuotosios apertūros radaro (SAR) jutikliai, kurie gali prasiskverbti pro debesų sluoksnį ar tamsą, taip sudarant sąlygas aptikti įtartiną judėjimą ar transporto priemones; pažymi, kad konfliktų paveiktose ar atokiose pasienio zonose dronai gali teikti nuolatinę, mažos rizikos žvalgybos, stebėjimo ir iššvalgymo informaciją, kuri gerokai pranoksta tai, ką gali pasiekti dabartinės pilotuojamos ar antžeminės platformos, o jų teikiami duomenys tiesiogiai prisideda prie žvalgybos informacijos sintezės, sienų valdymo ir kontrolės bei greito sprendimų priėmimo;

325. pabrėžia svarbų stebėjimo dronų vaidmenį ES sienų saugumo srityje, tačiau taip pat įspėja, kad dronai gali tapti svarbia ir nepakeičiama kontrabandos operacijų priemone; primygtinai ragina valstybes nares į nacionalinius atsparumo didinimo planus įtraukti su dronais susijusius reagavimo protokolus; ragina įtraukti sienų kontrolės ir teisėsaugos pareigūnus į dronų valdymo ir perėmimo mokymus;

326. ragina EGF lėšomis finansuoti bendrus C-UAS sistemų viešuosius pirkimus ir su jomis susijusius mokslinius tyrimus bei plėtrą, pirmenybę teikiant greitai diegiamiems mobiliesiems sprendimams, tinkamiems skubioms kovos su terorizmu operacijoms (gavus prašymą) vykdyti;

°

° °

327. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisijos pirmininkei ir atsakingiems Komisijos nariams, JT generaliniam sekretoriui, NATO generaliniam sekretoriui, NATO parlamentinės asamblėjos pirmininkui, ES saugumo ir gynybos srities agentūroms ir

valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.